

СТЕНОГРАМА

слухань у Комітеті з питань молоді і спорту на тему:

"Шляхи вдосконалення розвитку дитячого спорту та дитячо-юнацького спорту на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності положень статей 9 та 10 Закону України "Про фізичну культуру і спорт"

16 жовтня 2025 року

Веде засідання голова Комітету КОЖЕМ'ЯКІН А.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго дня. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вітаю вас сьогодні на слуханнях у Комітеті Верховної Ради України з питань молоді і спорту на тему: "Шляхи вдосконалення розвитку дитячого спорту та дитячо-юнацького спорту на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності положень статей 9 та 10 Закону України "Про фізичну культуру і спорт".

Ми сьогодні проводимо ці слухання і в онлайн, і в офлайн-режимі. Зараз ми знаходимось у Верховній Раді в приміщенні і якраз тут, скажемо так, як кажуть журналісти, в студії або в головній студії. Присутні у нас є наші гості члени комітету, які зі мною сидять. Члени Комітету з питань молоді і спорту зараз знаходяться і в режимі онлайн, на жаль, вони не можуть сьогодні бути присутніми тут. Але, я думаю, що це не проблема для нас, ми вже звикли. І перед тим як розпочати слухання, я хотів би представити як завжди наших гостей і тих, хто з нами сьогодні буде працювати, і тих, хто кому буде надаватись слово. Якщо є бажання, скажемо так, виступити або дати якісь поради і пропозиції, будь ласка, піднімайте руку або через секретаріат звертайтеся, я завжди це зроблю.

Колеги, у нас із семи членів комітету присутні зараз шість на зв'язку. І тут безпосередньо зі мною теж присутній Василь Іванович Мокан – заступник голови комітету. Ольга Валеріївна Саладуха біля мене якраз і якраз вона є тим, хто буде доповідати і безпосередньо готувала і веде, сьогодні організовувала ці слухання. Тому, крім того, я хотів би представити президента Національного олімпійського комітету України Вадима Марковича Гутцайта. Дуже приємно.

У нас перший заступник міністра молоді і спорту Юрій Леонідович Музика з нами.

Так, у нас заступник голови Київської обласної державної адміністрації Іван Олександрович Добровольський. Доброго дня. Вітаю вас, пане Іване.

У нас заступник директора Департаменту масового спорту і здоров'я нації – це Міністерство молоді і спорту, Тетяна Валеріївна Семеник. Доброго дня.

У нас представляє Міністерство молоді спорту директор департаменту Лідія Юріївна Юзова. Доброго дня.

У нас проректор з навчально-методичної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України Оксана Анатоліївна Шинкарук. Доброго дня.

І у нас, тут написано, у мене ще є генеральний секретар Федерації легкої атлетики України Касьянов Олексій Сергійович. Немає його, да.

Сергій Олександрович Тимофєєв – заступник міністра молоді і спорту України... Вибачте, Василь Васильович, я так швидко пройшовся. Ну, і всі колеги і гості, і запрошені, які зараз у нас не в студії тут безпосередньо у Верховній Раді, а знаходяться в режимі онлайн.

Колеги, декілька слів я хотів би перед початком роботи нашої сказати. По-перше, я вітаю знову-таки всіх учасників слухань, народних депутатів членів комітету і представників центральних, місцевих органів виконавчої влади, які зараз знаходяться у нас на зв'язку, також закладів вищої освіти, громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості, органів

місцевого самоврядування, спортивних клубів та дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Велика кількість учасників слухань підтверджує актуальність обраної теми слухань стосовно "Шляхи вдосконалення розвитку дитячого спорту та дитячо-юнацького спорту на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності положень статей 9 та 10 Закону України "Про фізичну культуру і спорт"". Для нашого комітету дитячий спорт та дитячо-юнацький спорт є одним із найважливіших напрямків спорту, оскільки вони не лише готують майбутню спортивну еліту України, олімпійських та паралімпійських чемпіонів, переможців всесвітніх ігор, чемпіонів світу та Європи, але і виховують мільйони здорових, фізично розвинених та підготовлених до життєвих випробувань громадян України. А ці випробування наші діти проходять вже з половиною, а дехто і 10 років.

Вкрай важливою є професійна дискусія, яка багато років відбувається у спортивній спільноті щодо принципового питання: які заклади фізичної культури і спорту мають отримувати пріоритетну підтримку для ефективного розвитку дитячого та дитячо-юнацького спорту – спортивні клуби або дитячо-юнацькі спортивні школи.

Оскільки Україна свідомо обрала шлях європейської та євроатлантичної інтеграції, комітет вирішив використати механізм підзаконодавчого контролю, який широко використовується в європейських країнах. Та опитав основних стейкхолдерів дитячого спорту і дитячо-юнацького спорту – це батьків вихованців, тренерів, педагогів, працівників профільних структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій та місцевих рад, науковців, представників Національної спортивної федерації та фізкультурно-спортивних товариств, щодо сучасних проблем дитячо-юнацьких спортивних шкіл та спортивних клубів.

В опитуванні взяли участь більше 15 тисяч осіб, в тому числі більше 11 тисяч батьків, діти яких займаються у спортивних клубах або дитячо-юнацьких спортивних школах та більше 3 тисяч спортивних тренерів та викладачів.

Я не буду ретельно зараз описувати результат досліджень – це зроблять і в доповіді. Проте, на мій погляд, вкрай важливими є такі цифри: 90 відсотків батьків повністю задоволені рівнем підготовленості та ефективності роботи тренера, 65 відсотків батьків відзначають відмінну якість тренувань своєї дитини, зазначивши високий рівень організації, наявність індивідуального підходу та ефективність занять, ще 28 відсотків опитаних обрали варіант "добре", вказуючи на позитивну оцінку організації та результативності тренувань, хоча і визнають наявність дрібних недоліків. Це говорить про те, що незважаючи на недостатність фінансування сфери фізичної культури і спорту та сучасної спортивної інфраструктури, особливо під час повномасштабного вторгнення Російської Федерації, український дитячий спорт та дитячо-юнацький спорт має великий потенціал для свого росту. Я впевнений, що на комітетських слуханнях сьогодні відбудеться відверта і конструктивна розмова, як завжди, щодо визначення найефективнішого шляху розвитку дитячого спорту. Чекаємо цікавого обговорення та гострих виступів.

Завершуючи свій виступ, я хочу побажати всім учасникам слухань, крім того, щоб плідно працювати, ще міцного здоров'я, натхнення, бережіть себе і разом до перемоги. Дякую.

Колеги, я хотів би зараз перейти до обговорення і надати слово... Одну хвилину, я ще до обговорення дам слово буквально по 2 хвилини. Я хотів би... У нас тут Матвій Вікторович є на зв'язку, да?

БІДНИЙ М.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Матвій, якщо ви є на зв'язку, будь ласка, зараз, ви сьогодні там в робочому процесі, я знаю. Дякую, що доєдналися. Будь ласка, вам слово.

БІДНИЙ М.В. Дякую. Андрій Анатолійович. Дякую, шановні народні депутати, шановні присутні. Я дуже радий, що питання дитячого спорту

сьогодні актуально стоїть на порядку денному. Я щасливий з того, що ми маємо позитивну динаміку в наших питаннях. Я хочу подякувати вам, Андрій Анатолійович, шановним народним депутатам за те, що сьогодні все більше наших ініціатив втілюється в життя.

Так само вчора Президент підписав дуже важливий закон, зміни до Закону "Про оренду державного та комунального майна" в частині спортивної інфраструктури, що має спростити доступ нашим спортивним клубам, дитячо-юнацьким спортивним школам до спортивної інфраструктури. Наразі буде розглядатися питання про спортивну науку, яка також отримала схвалення нашого комітету. Тобто динаміка дуже позитивна і я вважаю, що це дуже важливо. Питання досліджень взагалі сьогодні є дуже актуальним, будь-яка спроможна державна політика має будуватися на релевантних і вимірюваних даних. Тому дуже класно, що ми починаємо сьогодні з аналітики, щоб ми робимо дослідження.

Ми дуже уважно вивчимо результати запропонованого дослідження і невдовзі також запропонуємо свої пропозиції до вказаної тематики, а також думаю, що невдовзі, у нас також в роботі ще кілька соціологічних досліджень знаходиться, і ми також зробимо певну презентацію запропонуємо народним депутатам, цікаву інформацію до обговорення.

Тож я хочу побажати всім натхнення і продуктивної роботи сьогодні. Тема дуже важлива і тема потребує такого глибокого вивчення і обговорення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Матвій Вікторович, дякую.

І ще одне вступне вітальне слово, будь ласка, я надаю старшій радниці з питань підтримки парламенту України Вестмінстерської фундації за демократію Галині Шевчук. Будь ласка, пані Галина.

ШЕВЧУК Г.З. Дуже дякую. Вітаю, шановні народні депутати, учасники заходу. Дуже приємно, дякуємо за запрошення, за долучення. Успіхи комітету,

успіхи у сфері спорту і молоді ми відносимо і до наших успіхів, зараз я поясню чому. Вестмінстерська фундація за демократію є партнером Верховної Ради України з далекого 2009 року. З початку першої парламентської програми і з того часу Вестмінстерська фундація працює нон-стоп працює з Верховною Радою, зі своїм бенефіціаром і надає їй всіляку підтримку.

У 2023 році відбулася, як відомо, конференція у Лондоні з демократичного відновлення України і з того часу фундація розширила коло своїх бенефіціарів. І зараз чинна програма, яка називається "Відновлення України в демократичний спосіб" працює також і з місцевими громадами, з місцевими адміністраціями, з політичними хартіями. Я залишаюсь у команді і далі відповідаю за співпрацю з Верховною Радою України.

Тобто Вестмінстерська фундація – це британська публічна неурядова організація, яка займається зміцненням демократії по всьому світу і працює з різними стейкхолдерами. Ми належно зареєстровані в Україні і відповідно дуже зацікавлені в успіху наших бенефіціарів.

Ну трошечки про оцю методику постзаконодавчого контролю оскільки відомо, що Верховна Рада України завжди здійснювала парламентський контроль, а ця методика вносить трошечки свої такі інновації.

У чому її особливість? Вона побудована, дуже схожа взята за основу методика контролю... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Михайлович!

ШЕВЧУК Г.З. Який ще відомий під назвою "Вестмінстер" і особливість їхнього контролю в тому, що характеризується тим, що там дуже сильний підзвітний уряд. Тобто парламент тримає уряд у підзвітності в сильній підзвітності.

І друге про те, що громадяни дуже залучаються до ухвалення рішення особливо в сфері контролю. І саме методика, якою користується зараз комітет Верховної Ради України особливість в тому, що комітети проактивно

звертаються до тих, хто проживають і відчують дію цих законів. Тобто контроль в першу чергу – це зворотній зв'язок.

Сьогоднішній захід ми розглядаємо як один із етапів здійснення застосування цієї методики. Вона уже є закріплена в законодавстві. У 2023 році Верховна Рада ухвалила Закон "Про правотворчу діяльність" – це такий рамковий закон, на виконання якого ще будуть вноситися зміни до Регламенту, до Закону України про комітети так і цей закон буде, вступає в дію, один рік після завершення війни.

Дуже сподіваємося, що це відбудеться скоро. Але, що важливо, що уже зараз комітети Верховної Ради пілтують цю методику. Тобто це не є обов'язок їх застосовувати як ми розуміємо, оскільки закон ще не діє. Але нам треба віддати належне секретаріату комітету в тому, що вони дуже активні, вони самі ініціюють їх застосування, вони до нас звертаються і звертаються за допомогою тоді, коли ми маємо можливість допомагати всім комітетам, але наразі цією методикою користуються і мають досвід застосування тільки 7 комітетів Верховної Ради України. Тому Комітет з питань молоді і спорту – лідер за цим і ми дуже цінуємо цю співпрацю.

Уже третій рік поспіль ми практикуємо такі внутрішні заходи щодо обміну досвідом між комітетами. Це те, я вважаю, важлива робота, тому що не було так багато практики, коли комітети діляться своїм досвідом один з одним, тому що кожен працює в своєму мандаті, із своїми питаннями, але є багато організаційних питань, питань Регламенту, які варто обговорити і далі, як в разі виявлення якихось, ну, недоліків, винести це і поставити до відома керівництво Верховної Ради України.

Я вже закінчую. Так, наразі ведеться робота щоби інституціоналізувати цю методику післязаконодавчого контролю, працює Дослідницька служба Верховної Ради України, путівник, вже розроблений путівник щодо застосування цієї методики. А ще вона називається інакше: оцінка ефективності закону. Вона розміщена на сайті Дослідницької служби, я зараз кину в чат посилання. Тому що це саме та методика, якою будуть

користуватися не тільки комітети, а і уряд, міністерства, всі, хто буде залучений до оцінки ефективності закону.

Наступний етап по цій методиці, британській методиці, я не знаю як вирішить комітет, але це би було дуже добре, щоби комітет підготував звіт – оцей PLS-звіт, звіт з оцінки ефективності, де буде відображено повністю весь цикл роботи, як комітет обирає цей закон, мотивація чи обґрунтування чому і так далі, де буде міститися сьогоднішнє дослідження, результати, які представить наш експерт Ганна Клименко, і комітет сформулює свої PLS-рекомендації.

Парламент Британії дуже сфокусований на тому, щоб на цьому робота не закінчувалася, а над тим, що далі вони слідкують як ці рекомендації комітету виконуються урядом. Тобто це називається follow up – стадія і вона теж дуже важлива, тому що потрібно, щоб всі рішення, які ухвалювалися, виконувалися. А якщо вони не виконуються, то міністерства мають надати пояснення: чому вони не виконуються. Тобто там такий принцип, значить, виконай або обґрунтуй, обґрунтуй чому не виконуєш.

Ну на цьому я буду завершувати. І я ще раз дуже рада і дуже дякую такій роботі комітету і ми готові далі підтримувати, працювати з вами, незалежно яка це програма, які цілі, парламент завжди є нашим надійним бенефіціаром і ми готові максимально допомагати. Дякую. Успішного заходу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, пані Галино.

Я хочу сказати, що я тільки повернувся з Парламентської асамблеї НАТО як учасник делегації постійної вже 7 років, ну якщо узагальню, то вже 12, то я хочу сказати, що британська, делегація британського парламенту, дійсно, яка пов'язана з Вестмінстерською фундацією, тому що "Вестмінстер" – це і є для мене ознака парламенту Британії. Була безпрецедентна підтримка з боку, більше того, така міцна, чітка і конкретна позиція щодо серед всіх, їх там було 12 представників, в тому числі 4 палати лордів, вони всі дуже з такою охотою, з бажанням підтримати: що робити, кажіть і ми завжди з вами. Дякую.

Колеги, якщо немає заперечень, я хотів би надати слово голові підкомітету з питань спорту, вищих досягнень та спортивної діяльності Ользі Саладусі. Будь ласка, пані Ольго, доповідаємо і далі вже по плану.

САЛАДУХА О.В. Дякую, Андрію Анатолійовичу. Доброго дня, шановні гості, шановні присутні, надзвичайно приємно, що сьогодні до нас приєднався і президент Національного олімпійського комітету, міністр молоді та спорту, представники міністерств та відомств.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну хвилинку, Володю, скажіть, будь ласка, можливо, щоб було краще, я бачу картинка одна, а там збоку ... Ні-ні, я хочу, можемо ми помінятись з Ольгою Валеріївною місцями, щоб її бачили більш. Міняємось? Тому що ця доповідь повинна чути.

САЛАДУХА О.В. Всі бачать?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да.

САЛАДУХА О.В. Колеги, сьогодні ми сфокусуємось дійсно на важливій темі – дитячому і юнацькому спортивному спорті. Це основа і фундамент цього спортивного життя України, тому слід приділити йому пріоритетну увагу. І погоджуюсь з Андрієм Анатолійовичем, який сьогодні нам сказав, що важливо не лише виховати майбутніх спортивних зірок, а й зробити більшість наших дітей здоровими, спортивними і впевненими в собі. Тут хочеться згадати власне дитинство, коли я починала займатися легкою атлетикою. Я розумію, що далеко не всі мої однолітки стали чемпіонами, але спорт їм якраз і допоміг згуртуватися, отримати найкращий досвід, який допомагає їм у майбутньому.

Тому держава та громади повинні забезпечувати українських дітей і сприяти їм з умовами для заняття спортом. На цьому шляху є цілий ряд проблем та викликів. І сьогодні слід дати гідні відповіді цим викликам.

Вже досить давно триває дискусія щодо і спортивних клубів, і щодо дитячо-юнацької спортивної школи, ідуть суперечки, який з цих видів організації фізкультури і спорту, сьогодні багато дискусій, який же пріоритет - чи спортивний клуб, чи дитячо-юнацька спортивна школа. І відповідь слід формувати виходячи з інтересів саме наших дітей. Ключове тут - отримати можливості для розвитку дитячого та дитячо-юнацького спортивного спорту.

Щоб оцінити стан речей, слід поглянути на результати моніторингу практики та ефективності положень саме статей 9-ї та 10-ї Закону України "Про фізичну культуру і спорт". І Андрій Анатолійович вже сьогодні відзначив активність громад, громадян, які долучились до моніторингу, насамперед батьків вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спортивних клубів та спортивних тренерів.

І отже, що ми на сьогодні маємо? З одного боку, це висока оцінка з боку батьків якості тренувального процесу, а з іншого боку - багато критичних зауважень щодо недостатнього фінансування, низьких заробітних плат тренерів, неналежної матеріальної бази, витрати для участі в змаганнях. Спортивні тренери і представники місцевих органів влади у свою чергу вказують на недостатню мотивацію дітей. На їхню думку, це викликано тим, що конкуренція зараз іде з цифровими розвагами. І дійсно, тут простіше грати у футбол на гаджетах, ніж прийти на футбольне поле пограти, тому що фізичних сил витрачається менше, а якраз нервових клітин витрачається більше. І комп'ютерні ігри навантажують нервову систему якраз, психіку дітей, а спорт навпаки гартує здорову психіку, загартовує спортивний дух і робить здоровим покоління.

Тому завдання дорослих – це донести до дітей і стимулювати їх до занять спортом. І завдання держави та громад забезпечити відповідні інфраструктурні можливості. Саме з цим далеко не все добре, тому що майже

38 відсотків представників органів місцевої влади відповіли, що в їхніх територіальних громадах відсутні як спортивні клуби, так і дитячо-юнацькі спортивні школи. У переважній більшості територіальних громад є невелика кількість спортивних шкіл та ДЮСШ і їх недостатньо для забезпечення потреб дітей.

Ще одна проблема – це низька оплата праці тренерів. Більше 52 відсотків опитаних тренерів не задоволені своєю зарплатою, 40 відсотків опитаних отримують від 5 до 10 тисяч гривень. Ви тільки уявіть собі цей мізерний заробітний фонд. 30 відсотків – від 10 до 20-ти і майже 19 відсотків – менше 5 тисяч гривень. Колеги, це взагалі, мені здається, печально. Низький рівень зарплат є наслідком системного недофінансування сфери фізичної культури і спорту, і найгірша ситуація в сільській місцевості, малих громадах та на окремих територіях, що належать до лінії фронту.

Також ця група опитаних в межах моніторингу звертає увагу на серйозність проблеми нестачі кваліфікаційних тренерів, вважає, що потрібно вдосконалювати систему підвищення кваліфікації тренерів. Якраз нещодавно ми провели підкомітет, де також обговорювали такі саме питання. Зрозуміло, що під час війни ресурси держави обмежені, але забезпечити інвестицію в роботу тренерів – це внесок в наше майбутнє, в здоров'я нашої нації.

Матеріально-технічна база також не відповідає сучасним потребам, особливо у невеликих громадах. Актуальною є проблема надання відстрочки від мобілізації тренерам спортивних клубів та ДЮСШ, і на це звертають увагу представники місцевої влади та спортивних федерацій.

Отже, спортивні клуби і дитячо-юнацькі спортивні школи мають спільні проблеми. Консенсусною є думка: обидві ці форми потребують пріоритетного реформування і розвитку.

В умовах децентралізації зростає роль органів місцевого самоврядування у розвитку дитячого та дитячо-юнацького спорту. Саме на місцевому рівні затверджуються відповідні бюджети, вирішуються питання оренди приміщень за пільговими умовами та низка інших важливих питань.

Великі ж міста мають суттєві фінансові ресурси, у багатьох випадках серйозно підтримують дитячий та дитячо-юнацький спорт. Але в більшості селищних та сільських громад обмежені можливості.

В результаті типова прикра ситуація, коли діти у Києві чи у Львові мають більше можливостей в спорті, ніж діти у селах, у віддалених громадах і гірських районах. Це несправедливо, і це потребує виправлення.

З іншого боку, навіть у великих містах все відбувається по-різному, і дуже часто позиція міського голови або депутатського корпусу напряму впливає на те, як розвивається саме дитячо-юнацький спорт. Тому спортивній спільноті, батькам, тренерам слід спілкуватися і комунікувати якраз з місцевою владою, ставити перед ними завдання та контролювати їх виконання.

Національні спортивні федерації також повинні активніше працювати зі спортивними клубами та дитячо-юнацькими спортивними школами, зокрема надавати методичну допомогу, проводити спільні заходи на місцевому рівні. І це підвищить також авторитет і спортивних клубів, і ДЮСШ на рівні громад.

Ще один аспект – це пошук позабюджетних коштів. І тут в нагоді стало б, можливо, прийняття нашого улюбленого Закону про меценатство. Для цього парламенту, звичайно, потрібно добудувати його систему, а саме впровадити мотиваційний стимул і мотивацію для потенційних меценатів, які б вкладали гроші у спорт.

Також Верховна Рада має оновити законодавство щодо спортивних клубів і спортивних федерацій. Потрібно дати їм нові можливості, відкрити простір для розвитку. Відповідний законопроект уже ухвалений у нас в першому читанні, а після комітетських слухань, я думаю, що ми будемо готувати і до другого.

Ну, і не можу обійти увагою питання втрати нашої спортивної інфраструктури через повномасштабну війну, тому що ми бачимо, як ворог руйнує наші бази, наші об'єкти. І вже зруйновано або пошкоджено біля тисячі спортивних об'єктів. Ми колись рахували ці цифри, серед них багато тих, хто...

На тих базах тренувалися і наші діти. Тому спорт повинен зайняти чільне місце під час відновлення нашої України. Це не питання розваг чи дозвілля – це питання здоров'я нашої нації, майбутніх поколінь і для всієї нашої держави.

Тому, шановні колеги, я окреслила невелике своє бачення дитячого, дитячо-юнацького спорту та можливих шляхів їх вирішення. І підсумки моніторингу обов'язково використаємо для проектування змін та реформ цього проекту, більшість. І більше про конкретні результати ми сьогодні будемо говорити, і про це розкаже й експерт з Вестмінстерської фундації за демократію Ганна Клименко, а також, я сподіваюсь, що Сергій Тимофєєв нам розкаже нові можливості, нові реформи. І у виступах інших учасників слухань буде багато цікавої інформації. Головне будуть реалістичні дії, котрі будуть втілені в позитивні зміни.

Очікуємо конкретних дій і пропозицій від всіх наших гостей, і рекомендацій до комітетських слухань. І чекаємо вас до співпраці. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, які питання, будь ласка, до Ольги Валеріївни?

Я маю на увазі, і тих, хто присутній тут у нас в комітеті, але і в режимі онлайн. Немає. Тобто ми продовжуємо зараз доповідь.

Слово надається заступнику Міністра молоді і спорту України Сергію Тимофєєву, будь ласка, пан Сергій.

ТИМОФЄЄВ С.О. Доброго дня, шановні присутні! Доброго дня, шановні ті, хто підключилися у нас в онлайні!

Для Міністерства молоді і спорту дуже важливим елементом є саме дитячий та дитячо-юнацький спорт. В минулому році, в 2024 році, було прийнято дуже важливе рішення щодо зміни структури нашого міністерства і був створений окремий Департамент масового спорту та здоров'я нації, куди увійшло чотири відділи. Це відділ адаптивного спорту, відділ популяризації здорового способу життя, відділ моніторингу програм місцевих.

Ми розуміємо, що сьогодні 1 469 територіальних громад, з яких є міські, селищні і сільські, які мають свої бюджети, які мають свої програми місцеві. Також ми розуміємо, що сьогодні 25 областей та місто Київ мають окремі комплексні програми розвитку фізичної культури і спорту. І на сьогоднішній день, якраз сьогодні і є наші представники нашого міністерства поряд для того, щоб вони максимально поспілкувалися в разі потреби вживу.

Протягом останнього року я особисто об'їздив всю територію України, в кожній області я був. Я не кажу, що в кожную громаду, не можу похвалитися цим. Ми розуміємо сьогодні, які виклики сьогодні існують перед нашими дітьми і нашим населенням.

Перше – COVID, друге – воєнний стан. Багато людей вимушено переселені зі своїх домівок, але ми переконані, що саме фізична культура і спорт є психологічною і соціальною адаптацією людей до реального життя і воно сьогодні як клас згладжує всі моменти психіки людини, тому що коли в тебе постійно повітряні тривоги, дуже складно вставати і далі рухатись. Але ми дякуємо сьогодні всім нашим фахівцям галузі фізичної культури та спорту за максимальне долучення і роботу.

На сьогоднішній день ми шукаємо максимальні можливості. Ми можемо сказати дуже просто: поламати систему дуже просто, створити щось нове дуже складно. І ми сьогодні підтримуємо якраз всіма можливими... всі комунальні заклади, які сьогодні існують, і нормативно-правовими документами, і паралельно шукаємо можливості саме реалізації всіх верств населення до рухової активності, залучення.

Ми розуміємо дуже прості речі, що сьогодні близько 17 відсотків із загальної кількості людей залучено до рухової активності. Практика Європи, європейських країн – близько 40. Більше того, весь контингент, ми можемо сказати, що це діти, юнаки і дорослі, які вже в професійному спорті. І сьогодні в нас залишаються осторонь люди...

СУШКЕВИЧ В.М. Я вибачаюся, зникає промова Сергія Олександровича під час його промови. Перевірте, будь ласка, мікрофон.

ТИМОФЄЄВ С.О. Включений повністю.

СУШКЕВИЧ В.М. Так чи інакше переривається ваша промова, її майже не чути, вона постійно переривається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Михайлович, я вас почув, доброго дня. Підніміть, будь ласка, я бачу, на екрані руку, просто, щоб... Хто ще не чує?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, да. Ні, не так. Давайте ми зробимо...

Давайте щоб не переривалося, ми зробимо точно, бачите, я інтуїтивно спочатку

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що якби ще і мене було погано чути, то було б дуже погано.

Я Ольгу Валеріївну якраз запросив сюди, не знаючи, що мікрофони, бачте, трошки у нас...

Будь ласка, Сергію Олександровичу, на моє місце.

ТИМОФЄЄВ С.О. Спочатку почати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ви почніть так, як ви продовжуєте. Чому? Тому що ви якраз доходите зараз до суті і конкретики. Будь ласка.

ТИМОФЄЄВ С.О. Зараз чутно, шановні?

І ми шукаємо зараз якраз нові методи і підходи роботи саме залучення спортивних організацій до надання якісних послуг всім верствам населення.

Сьогодні ми ідемо в громади і спілкуємося, і розуміємо, і впроваджуємо ідею спортивних клубів як громадських організацій. Вже близько 60, більше 60 громад підписало меморандуми, більше 20 вже громад втілюють реалізацію.

Ідея дуже проста. Це спортивні клуби як громадські організації в рамках обласних програм, втілюється фінансова підтримка спортивному клубу як громадської організації, і дуже важливий елемент – за людиною ходять гроші. Одні громади приймають рішення щодо 200 гривень на місяць...

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Вас не чути.

ТИМОФЄЄВ С.О. Мікрофон переривається все рівно, практично не чути промову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте зробимо експеримент. Я включив цей мікрофон от якраз на місці біля Сергія Олександровича. Зараз мене чути всім?

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Вас чутно прекрасно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, розкажую, чому у нас таке відбувається. Справа в тому, що Сергій Олександрович так активно заряджений на процес і взагалі він по життю такий у нас спортивний оптиміст, він трошки придав більше, як кажуть, своєму виступу емоцій. Зараз він трошки буде казати тихіше, і ми будемо чути.

Дякую.

_____. Вас чудово чути, Андрій Анатолійович. Чудово.

ТИМОФЄЄВ С.О. Добре, буду пробувати говорити більш тихіше і менш емоційно...

_____. Чудово чути.

ТИМОФЄЄВ С.О. ... але в контексті саме розвитку. Тому повторю, сьогодні ми пробуємо з територіальними громадами впроваджувати фінансову підтримку громад для спортивних клубів як громадські організації. Зараз чуто мене?

_____. Так-так, чути.

ТИМОФЄЄВ С.О. Супер. Дякую.

_____. Добре чути.

ТИМОФЄЄВ С.О. На сьогоднішній момент ми бачимо, що... і ми рекомендуємо територіальним громадам, щоб наші тренери почали працювати з дітьми, дуже важливо. Дуже важливий елемент сьогодні – повернення наших ветеранів і щоб цей самий тренер мав змогу мати різні групи і працювати з іншими верствами населення.

Що хотілося зазначити саме з приводу моніторингу. Я особисто перечитав 140 сторінок декілька разів, є слушні зауваження, є слушні пропозиції, але є ще додаткова несостыковка з точки зору системи як сьогодні працює. В опитуванні, те, що я побачив, такі ключові, які для мене ріжуть слух, – це 40 відсотків державних дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Ми сьогодні знаємо всі, що відповідно до Закону про місцеве самоврядування власниками є чи територіальні громади, сільські, селищні, міські, чи спільна власність – це обласні ради. І на сьогоднішній день існує 1 тисяча 97 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, і сьогодні з них всього-на-всього 10 державних, які ще державні адміністрації ще не передали в органи місцевого самоврядування. Це питання до нас всіх і для структурних підрозділів, щоб ми

розуміли, що сьогодні є власністю, дитячо-юнацькі спортивні школи є... це територіальні громади.

Друге питання, яке мені трохи було незрозуміле, що близько опитаних фізкультурно-спортивних товариств – це 70 відсотків іде оплата на саме спортивні заходи. На превеликий жаль, воно зворотне, 69,1 відсотка згідно наших фінансованих ресурсів іде на заробітну плату, а 30 відсотків іде на проведення заходів. Все інше – ми можемо говорити, що воно більш-менш співпадає з звітами 2-ФК, 5-ФК, які щорічно нам здають територіальні громади через обласні державні адміністрації. І на сьогоднішній момент Міністерство молоді і спорту зацікавлене в прозорому фінансуванні дитячого та дитячо-юнацького спорту для того, щоб тренер мав гідну оплату праці, мав змогу надавати якісні послуги, тому що на сьогоднішній момент ми розуміємо, що в нас піраміда, спорт вищих досягнень – це верхівка айсбергу, а масовий спорт – це саме платформа. І на сьогоднішній момент дуже важливим елементом є саме розвиток масового спорту, залучення всіх верст населення до рухової активності. Тоді ми будемо більш згуртовані, більш здорові, і економіка у нас більше буде дієздатна. Чим більше здорової нації, тим менше лікарняних, тим менше ліків, тим більше працездатність і тривалість життя.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, є питання до Сергія Олександровича? Будь ласка. Поки нема. Я думаю, по ходу вже в нас будуть формуватися і питання і виступи. Дякую.

Я хочу сказати, що... на цьому прикладі роботи техніки Верховної Ради я хочу сказати, що ви розумієте, що вислів про те, що депутатам Верховної Ради дається все так просто і легко, і взагалі у них робота така нескладна, то все починається навіть з мікрофону. Бачите, може не працювати або працювати, і треба вже знати, як з ним працювати. Дякую.

Колеги, і я хотів би надати слово... До речі, хотів би сказати, що до нас доєднався перший заступник голови Комітету з питань молоді і спорту Жан Беленюк. Вітаємо, пане Жан.

Ми продовжуємо зараз презентації і доповіді, і тому слово, як ми вже про це й говорили, надається експерту Вестмінстерської фундації за демократію пані Ганні Клименко. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Г.О. Доброго дня. Перш за все щиро дякую комітету за запрошення взяти участь у слуханнях і презентувати результати проведення оцінки ефективності реалізації окремих положень Закону "Про фізичну культуру і спорт".

Зараз буквально хвилина, я поширю презентацію. А у нас немає загального доступу, якщо можна, хто відповідає за технічну частину, щоб я могла поширити презентацію.

Дякую. Так, супер. Я сподіваюсь буде видно і буде чути, якщо не буде чогось видно або чути, будь ласка, повідомляйте мене про це.

Так, отже, перш за все потрібно коротко окреслити мету і завдання моніторингу, що саме планувалось дослідити і для чого. Одразу зазначу, що я не є експертом у галузі фізичної культури і спорту, моя основна задача полягала в тому, щоб допомогти комітету пройти цей шлях оцінки ефективності реалізації положень закону.

Зокрема, мета цього правового моніторингу полягала в тому, щоб всебічно і повно оцінити ефективність реалізації статей 9 та 10 закону, які безпосередньо регулюють діяльність спортивних клубів та дитячо-юнацьких спортивних шкіл, з урахуванням їх відповідності сучасним потребам в сфері фізичної культури і спорту виявити певні законодавчі прогалини, колізії і недоліки, які перешкоджають повноцінному функціонуванню цих інституцій в Україні.

В межах опитування нами досліджувалися питання доступності, якості і фінансування діяльності спортивних клубів і дитячо-юнацьких спортивних

шкіл, стан матеріально-технічної бази, кадрове забезпечення, участь спортсменів у змаганнях, страхування, а також ефективність взаємодії між усіма опитаними суб'єктами.

В контексті залучення респондентів, звичайно, що я не можу не відмітити високу активність комітету в своїх зверненнях до Кабінету Міністрів, до місцевих рад, до закладів вищої освіти, громадських організацій – це дійсно дало змогу нам залучити значну кількість респондентів, які були зацікавлені у наданні зворотного зв'язку щодо ефективності реалізації цих положень. Справді, сильний приклад комунікаційної роботи з боку комітету – це вже не вперше.

І звичайно ж варто подякувати кожному респонденту, який витратив свій час і взяв участь в анкетуванні, без вас це дослідження не було б таким, яким воно є.

Щодо головних завдань моніторингу, то як я вже зазначила, ми мали оцінити, наскільки ефективними є ці положення і як вони реалізуються на практиці у Україні. І таким чином було визначено, що до опитування ми залучимо шість категорій суб'єктів. Перш за все, це батьки і діти, які займаються в спортивних клубах та/або дитячо-юнацьких спортивних школах, фахівців у сфері фізичної культури і спорту, представників місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, фізкультурно-спортивних товариств, представників спортивних федерацій і окремо ще ми опитали науковців у сфері фізичної культури і спорту.

Зараз ви на екрані можете побачити кількісні показники. І опитування у нас проводилося там трошки більше ніж 1,5 місяця. І загалом, за вказаний період переведення, було отримано більше 15 тисяч відповідей, з яких найбільш масова категорія, яка надала свою думку, це були саме батьки, діти яких займаються в спортивних клубах, і тренери. В принципі, це те, чого ми хотіли отримати в першу чергу, щоб почути фідбек саме від населення, так би мовити.

Далі. Ключові результати. Зараз ви на екрані можете побачити ключові результати правового моніторингу, дуже-дуже коротку вижимку із відповідей усіх категорій респондентів, яку ми презентували разом із Володимиром Товстенком та Юрієм Молокановим під час літнього заходу Вестмінстерської фундації. Безперечно, всі детальні результати і відповіді кожної категорії респондентів ми сьогодні не можемо розглянути з огляду на обмеженість часу. У нас близько 30 питань було в анкетах для кожного респондента. Тому ми зупинимось на головних аспектах.

І от, якщо ми подивимось зараз на ключові результати, то усі категорії респондентів оцінили реалізацію цих положень закону як часткову. Тобто, безперечно, є наявні системні прогалини, але є і потенціал у законодавства. Само собою, що основною, так скажімо, головною проблемою є недофінансування, оскільки її відзначили всі категорії респондентів: від батьків до науковців. І кожен респондент говорив про їх проблеми. Тобто, якщо для батьків це була проблема фінансування повного циклу занять своїх дітей, то для тренерів це були зарплати і матеріально-технічна база, і так далі.

Однак, в межах усіх анкет, "червоною ниткою" проходило питання щодо співіснування та пріоритетного розвитку спортивних клубів і дитячо-юнацьких спортивних закладів. Переважна більшість респондентів з усіх категорій, тобто близько 70-ти, 80-ти опитаних, вважають, що пріоритетного розвитку потребують як дитячо-юнацькі спортивні школи, так і спортивні клуби. Це свідчить у першу чергу про розуміння взаємодоповнюючого характеру цих закладів і необхідності комплексного підходу до розвитку спортивної інфраструктури в Україні. Спортивні федерації окремо наголошували на ролі дитячо-юнацьких спортивних шкіл у розвитку олімпійських видів спорту, а спортивних клубів у масовому спорті, але в будь-якому разі роль цих двох інституцій дуже важлива і оцінюється як пріоритетна.

Надалі варто розглянути ключові питання і результати анкетування в межах тих чи інших респондентів. І зокрема в першу чергу можемо почати із

батьків. Загалом усі категорії респондентів, як я вже зазначила, зазначили, що законодавство чинне, воно частково ефективне, є певні моменти із механізмами фінансування, механізмами реалізації норм закону, але є потенціал, є куди рухатися далі.

Найбільш універсальною тезою, що прозвучала в оцінках усіх без винятку, як я вже зазначала, респондентських груп, є системне недофінансування сфери фізичної культури, зокрема фінансування спортивних клубів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл. І усі категорії підкреслили, що рівень забезпечення сфери не дозволяє навіть реалізувати базові завдання галузі, не кажучи вже про її якийсь стратегічний розвиток. І при цьому недофінансування не є повною мірою нерівномірним, особливо вразливими залишаються сільські території, малі громади і ті території, які наближені або знаходяться безпосередньо біля зони бойових дій або у зоні бойових дій. Батьки у своїх відповідях акцентували увагу на власному фінансовому навантаженні і підкреслювали, що значна частина витрат на зайняття дітьми спортом, на інвентар, на участь у змаганнях, транспорт, страхування лягає саме на них. При цьому під час опитування було встановлено, що дитячо-юнацькі спортивні школи, вони часто сприймають як основну і чи не єдину форму доступу дитини до організованого спорту. Причому, як справедливо зазначив Сергій Тимофєєв, що є певна нестиківка в показаннях. Дійсно, у нас дитячо-юнацькі спортивні школи це комунальна власність, так, і дуже багато батьків відповідали, що їх діти займаються у державній формі власності, в закладах?

Таким чином ми можемо розуміти, що частина респондентів батьків, які зазначили, що їх діти займаються саме у державних закладах не розрізняють державну і комунальну власність. Саме тому ми отримали саме такі відповіді.

Якщо подивитися на слайд, то ми бачимо, що в цілому батьки оцінюють стан матеріально-технічної бази, як добрий або задовільний, не так багато відповідей щодо незадовільного стану, але зрештою більше відповідей ми отримали саме від центральних регіонів, від великих міст, тому таку ситуацію

ми бачимо в результатах моніторингу. Щодо способів оплати, участі дитини у змаганнях, так само ми бачимо, що батьки зазначили, що фінансуються змагання, участь дітей у змаганнях саме за їх власний кошт.

Так само ми запитували батьків про те, чи сплачують вони будь-які внески офіційні або благодійні з метою відвідування дитиною спортивного клубу. Так само окреме питання стосувалося фінансування з боку батьків дитячо-юнацьких спортивних шкіл, як ми бачимо щодо спортивних клубів, то не сплачують батьки будь-яких внесків. Така сама історія, в принципі, в результатах, які стосуються і дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Також ми запитували батьків про те, які ж проблеми вони отримують, коли організовують спортивні заняття для своєї дитини і, в принципі, позитивною динамікою є те, що більшість батьків не стикалась з якимись особливими проблемами на цьому шляху. Тобто ми бачимо, що є скарги щодо недостатньої кількості закладів фізичної культури і спорту, є певні нюанси матеріально-технічної бази, приміщення, обладнання, задовільне або незадовільне, не вистачає кваліфікованих тренерів. Щодо прихованих платежів, то майже ніхто не зазначав про те, що вони існують.

На нашу думку варто також відмітити те, що більшість батьків відповідно і їх діти загалом висловлюють задоволення від якості тренувального процесу, від педагогічних підходів викладацького складу. І серед опитаних батьків майже не було людей, які були б незадоволені рівнем тренування, рівнем підготовленості тренера, його кваліфікацією. Тобто 90 відсотків зазначили, що вони повністю задоволені ефективністю роботи тренера і це прям дуже потужний результат. Так само це стосувалося і якості, більшість відповіли про те, що тренування дійсно організовані на високому рівні забезпечується індивідуальний підхід, ефективність тренера, і в цілому вони задоволені всією цією роботою.

Так само одним із викликів було те, що відзначалося в усіх групах, невідповідність матеріально-технічної бази сучасним потребам, особливо в невеликих громадах. Тобто сама по собі матеріально-технічна база існує, але

вона є в першу чергу застарілою. І відсутність системної державної підтримки модернізації інфраструктури на місцях призводить до зменшення кількості якісних і доступних послуг з фізичного виховання і спорту і погіршення охоплення дітей і молоді, і зниження рівня фізичної активності населення загалом.

Що стосується фахівців у сфері фізичної культури і спорту, яких ми питали, тобто викладачів і тренерів? Основна проблема, на яку скаржилась ця категорія респондентів, звичайно, стосувалася низьких заробітних плат і відсутності системного підвищення кваліфікації. Більшість тренерів оцінювали матеріальний стан технічної бази більш ніж добрим або також задовільним. Як ми бачимо на іншому слайді, так, те, що рівень вашої заробітної плати в закладі фізичної культури і спорту низький, не відповідає моїй кваліфікації та обсягу роботи. Так само тренери критично сприймали практику щодо оренди спортивних приміщень і обмежений доступ до змагальної діяльності, що напряду впливає на їх мотивацію і самих спортсменів. Сама ця категорія найчіткіше артикулює потребу в реформах саме дитячо-юнацьких спортивних шкіл, те, що до програмної модернізації, так і зміни кадрової політики. Інші категорії респондентів при цьому вказали на таку проблему як низька мотивація фахівців у галузі фізичної культури і спорту і потребу, залучення молодих, талановитих фахівців, що в першу чергу пов'язано з низьким рівнем заробітних плат, знову ж таки застаріла матеріально-технічна база, і бюрократизація системи.

Також ми запитували тренерів, з якими вони проблемами стикаються у своїй роботі? І знову ж таки ми маємо ту саму картину, що і у батьків, недостатнє фінансування, що впливає на відсутність стабільного доходу, на низьку заробітну плату, на нестачу інвентарю, недостатня підтримка адміністрації закладу, в якому вони працюють, проблеми з мотивацією вихованців. Так само як вже сьогодні зазначалося про те, що гаджети в більшості дітям замінили спортивні заходи, при цьому також відмічена низька

зацікавленість батьків у участі їх дітей у змаганнях та загалом у заходах спортивних, тому бачимо ось таку картину.

Щодо ролі спортивних клубів та дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Так само хочу знову ж таки відмітити, що більше половини респондентів з усіх груп вважають, що їх роль визначена частково, тобто не всі категорії респондентів розуміють нормативний статус та функціональне місце цих інституцій, переважна більшість респондентів вважає, що всі заклади потребують пріоритетного розвитку. Це безперечно добре, але науковці, які брали участь у опитуванні, запропонували свої критичні обґрунтовані погляди і зазначили, що дитячо-юнацькі спортивні школи потребують структурної трансформації як інституції, запровадження нових моделей фінансування, нормативне розмежування функцій різних інституцій, тобто є думки, я окремо ще окреслю трошки далі, бо в них питання були саме відкритого типу і вони вже розказували про те, як вони бачать якісь реформування у цій сфері.

Щодо результатів відповідей представників місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування. Дійсно, вони повідомили про те, що на місцях не вистачає спортивної інфраструктури, для того щоб функціонували належним чином як спортивні клуби, так і дитячо-юнацькі спортивні школи, це близько 60 відсотків респондентів повідомило, тому варто теж звернути увагу на цю проблематику. При цьому, якщо ми говоримо про модернізацію приміщень і загалом матеріально-технічної бази, то за останні 5 років про таку модернізацію повідомили лише 47 відсотків респондентів. Те, про що ми говоримо, що все ж таки треба впроваджувати і модернізувати підходи до спорту в нашій державі.

Також ми опитували представників фізкультурно-спортивних товариств, їх відокремлених підрозділів і питати їх загалом про систему спорту в Україні, і так як нам було дуже важливо визначити, яка ж роль дитячо-юнацьких спортивних шкіл та спортивних клубів, запитували, з якими ж проблемами стикаються, на вашу думку, дитячо-юнацькі спортивні школи і клуби і що бачимо знову ж таки – недостатнє фінансування, відсутність

інфраструктури, нестача кваліфікованих тренерів, відсутність мотивації, мала кількість дітей, які прагнуть займатися в спортивних клубах та дитячо-юнацьких спортивних школах знову ж таки з тих самих підстав. Тому тут вже грає роль комплексна проблема, яку помічають всі категорії респондентів, і на нею має бути звернуто увагу 100 відсотків.

Так само ми запитували у профільних організацій, наскільки ж вони вважають ефективними ці положення, чи треба їх доопрацьовувати, чи є якісь великі недоліки в законодавстві? Але при цьому ми побачили, що 40 відсотків фізкультурно-спортивних товариств і їх підрозділів відповіли, що в цілому положення є ефективними і потребують трошечки незначного доопрацювання. Критичних певних думок щодо того, що ми маємо повністю змінити законодавство, немає, що теж добре.

Щодо спортивних федерацій. Так само ми запитували їх і про фінансування, і про матеріально-технічну базу, про ефективність закону. Бачимо, що тут думки розділилися щодо ефективності. Хтось вважає, що вони є ефективними, хтось каже, що частково ефективними, є суттєві недоліки, які мають бути змінені, замінені якимись ефективнішими механізмами. І так само тут ми бачимо, що чи достатнім є фінансування для того, щоб ефективно виконувалися завдання спортивною федерацією? І що ми отримали, що наша відповідь – ні, знову ж таки комплексна проблематика в фінансуванні.

Цікавими були відповіді науковців. Як я вже сказала, що ми переважно запитували їх і просили їх надати відкриті відповіді на запитання, і там було лише декілька питань, які стосувалися варіантів відповідей. В принципі, ми бачимо зараз їх на екрані. Зокрема, це чи сприяло законодавство України розвитку спортивних клубів та дитячо-юнацьких спортивних шкіл? Ми бачимо, що відповіли "частково сприяло". І чи є механізми фінансування спортивних клубів і дитячо-юнацьких спортивних шкіл достатніми для їх ефективної роботи? І теж побачили, що вони, ні, на жаль, не є ефективними. І ми стикаємося саме з проблемою фінансування. От щодо цікавих думок науковців у цій сфері.

Домінуюча проблема, яка лунає кожної секунди, – це фінансування, повністю хронічна нестача фінансової підтримки з боку держави, місцевих бюджетів, застаріла інфраструктура, доступ до інвентарю, низькі заробітні плати.

Все це ми почули і від інших категорій респондентів. Часто згадується потреба в постійному підвищенні кваліфікації тренерів, про це і казали самі тренери, що їм не вистачає заходів підвищення кваліфікації, стимулювання молодих спеціалістів, оновлення навчальних методик.

Респонденти також вказували на нерівність доступу по заняттям спортом, особливо в сільських районах та серед малозабезпечених сімей. Респондентами пропонувалися певні заходи на підтримку інклюзивності, безкоштовного доступу до секцій і змагань, інші також заходи, які у нас були зображені, узагальнення саме.

Частина респондентів також звертала увагу на неефективність чинної нормативно-правової бази, пропонувала її реформування і в цілому науковці зазначили, що галузь спорту потребує реформ в частині того, щоб модернізувати управлінські підходи, залучати інвесторів, меценатів, впроваджувати цифрові рішення для тих чи інших видів спорту. Окремо була відмічена необхідність затвердження прозорих критеріїв фінансової підтримки, про що вже сьогодні наголошувалося у інших доповідачів.

І що найголовніше в правовому моніторингу? Коли ми досліджували питання ефективності закону, положень закону, ми мали отримати фідбек від безпосередньо населення, тренерів та всіх тих інших респондентів і почути проблематику, і відреагувати на неї – це найголовніша мета цього моніторингу.

І кожен респондент мав змогу під час опитування надати свою думку, своє зауваження, в чому полягає проблематика так би мовити. І для цього ми виділили окремі рекомендації від респондентів, щоб вони були почуті, щоб вони взяли до уваги комітетом і в подальшому отримали своє вирішення.

Зокрема про фінансування вже не буду наголошувати увагу, тому що дуже багато ми говорили саме про це, це і так зрозуміло.

Залучення позабюджетних коштів в стимулюванні приватних інвестицій, меценатства, спонсорської допомоги, державно-приватне партнерство і забезпечення гідної оплати праці тренерів, переглянути тарифні сітки, запровадити системи премій за високі досягнення, що зможе утримувати, залучити більше кваліфікованих кадрів, зменшити адміністративне та звітне навантаження на спортивні організації тренерів, створювати, наскільки це можливо, безпечні та інклюзивні умови для занять спортом у всіх регіонах України включно і з сільською місцевістю враховувати потреби дітей з особливими потребами, вимоги безпеки в умовах воєнного стану, зокрема було висловлено думку про укриття, розробляти програми стимулювань та підтримки молодих фахівців, модернізувати інфраструктуру як в спортивних клубах, так і в дитячо-юнацьких спортивних школах, зберігати роль обох цих інституцій як закладів для початкових спортсменів, розвитку олімпійських видів спорту, адаптувати їх до сучасних умов, розвивати системно співпрацю між дитячо-юнацькими спортивними школами, спортивними клубами, товариствами, федераціями, державою, для того щоб забезпечити безперервну підготовку спортсменів, популяризувати спорт, залучити якомога більше дітей до спорту, розробляти і реалізовувати широкомасштабну державну програму популяризації спорту і здорового життя, забезпечувати доступність спортивних послуг для вразливих категорій, для внутрішньо переміщених осіб, що теж зараз становить певну проблематику для нашої держави, розроблювати та реалізовувати програму чіткого відновлення зруйнованої спортивної інфраструктури, теж про це сьогодні вже згадувалось, наскільки це актуальна і складна проблема, і звичайно ж це створення спеціальних програм підтримки для тренерів та спортсменів, які постраждали від війни, включаючи психологічну підтримку, адаптацію, певні фінансові механізми їх підтримки. Тому, як ми бачимо, моніторинг дозволив нам побачити дуже багато проблем, які наразі існують у

системі, і якомога більше поговорити про цю тематику і знайти шляхи вирішення цієї проблеми.

Тому я дуже дякую всім за увагу. Ще також хочу особисто висловити від себе подяку Володимиру Товстенку, Юрію Молоканову за те, що ми дуже ефективно комунікували і приємно співпрацювали, допомога на всіх етапах моніторингу. Знову ж таки дякую всім, хто взяв участь у цьому моніторингу, сподіваюсь, що будемо багато працювати. І дякую за увагу, і бажаю всім гарного дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, пані Ганно.

Є якісь питання? Пані Ганно, дякую вам за цю роботу.

СУШКЕВИЧ В.В. Андрій Анатолійович, є питання. Я підняв руку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Михайлович, давайте так: або питання, або виступ. Якщо виступ, ви записані.

СУШКЕВИЧ В.В. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання до доповідача. Будь ласка.

СУШКЕВИЧ В.В. Дякую.

Шановна колего, скажіть мені, будь ласка, все-таки, от ви робили опитування широкого кола людей, не тільки батьків, спеціалістів і так далі, ви опитували в тому числі фахівців обласного, регіонального рівня, науковців. Чи є перелік конкретних пропозицій по нормативній базі? Ну, законодавча, кажуть, більш-менш нормально і так далі. Крім таких загальних чинників, як структурна реформація, збільшити фінансування, покращити інфраструктуру, підвищити зарплату і так далі, є конкретика того, що є, скажімо, пропозиції для варіанта експерименту по ДЮСШ в одній, в двох, в трьох областях, щоб

все-таки побачити, що це спрацює на покращення роботи системи дитячо-юнацьких шкіл або клубів по відношенню до дитячо-юнацького спорту? Ви такий якийсь варіант, концентрований, бачите за підсумками дослідження?

КЛИМЕНКО Г.О. Якщо ви маєте на увазі саме думку всіх категорій респондентів, чи пропонували вони щось конкретне, то, звичайно, загалом ми отримували загальні підходи, загальне бачення. Тому що дуже мало розуміння, наприклад, у батьків і тренерів, як це має працювати. І вони довіряють...

СУШКЕВИЧ В.М. Вибачте, якраз батьків я не мав на увазі. Тому що батьки висловлюють локальну проблемність по відношенню до своєї дитини. Я мав на увазі фахівців, менеджерів, управлінців на рівні регіону і науковців, які працюють по цій темі – по темі, пов'язаній, що робити, щоб покращити ситуацію з дитячо-юнацьким спортом в Україні.

КЛИМЕНКО Г.О. Саме конкретних пропозицій до законодавства я, чесно, не зустріла, тобто більше загальних фраз, правда.

СУШКЕВИЧ В.М. Зрозуміло. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Валерій Михайлович, я хочу сказати, що правильно ти ставиш питання щодо того, як робити опитування і які відповіді повинні ми отримати. Але я думаю, що в нашій країні, особливо під час війни, думка батьків тих дітей, які сьогодні в них тренуються, це важливіше, ніж думка тих, хто хоче зробити так, як йому хочеться, розумієш? А у нас при підготовці до цих слухань звучали деякі, скажімо так, критичні зауваження, що "хто це провів дослідження?", "а що це за фундація?", "а навіщо це зробили?".

Я хочу нагадати, в тому числі і представникам Міністерства молоді і спорту, що Верховна Рада і комітет Верховної Ради – це законодавчий орган, який знаходиться в парламентсько-президентській республіці, тобто не ми при вас, а ви теж трошки працюєте на державу, і ми поправляємо вас у рамках законів. Просто я почув це до комітету і сьогодні так у вашому виступі таке, що ми проведемо, ми ще зберемо. Збирайте і проводьте.

Але ми це зробили. Тому що ми вважаємо, що з 93-го року цей закон, він старий і його треба змінювати. Тому ми це зробили і маємо на це право. Перша функція комітету – це законопроектна, друга – організаційна, а третя – це контрольна. В цій контрольній функції чітко написано "збирайте, аналізуйте і виконуйте". От як ми тут сплануємо: в законопроект, як кажуть, вкладемо, в Раді проведемо, а ви будете виконувати в нашій країні, в парламентсько-президентській. А то багато забувають про це.

Тому я ще раз кажу, дякую секретаріату і дякую фундації. А все інше там, критичні ці зауваження – це ми з ними якось справимося.

Будь ласка, я хотів би надати слово виступаючим. Григорій Михайлович, будь ласка, слово, Суркіс.

СУРКІС Г.М. Дякую, Андрій Анатолійович.

Шановні пані та панове, колеги представники міністерства, місцевого самоврядування, спортивна спільнота.

Спорт починається не зі стадіонів і не з медалей, він починається фактично з дитячої мрії. За кожною цифрою у цьому звіті стоїть дитина з мечем чи з іншим знаряддям, із мрією, з вірою в тренера. І наша завдання зробити так, щоб ця віра не згасла, а мрія не зникла ні в селі і ні в великому місті. Бо якщо ми справді хочемо бачити Україну сильною фізично і морально, духовно, починати треба з дитячого саме спорту. Саме тут народжується здоров'я, патріотизм і людська гідність.

Я повністю погоджуюся з вами, Андрій Анатолійович, результати масштабного опитування понад 15 тисяч учасників це не просто статистика, а

зріз реального стану справ у дитячому та юнацькому спорті. Саме цей аналіз дає нам розуміння, де система працює, а де потребує невідкладного оновлення. Ми бачимо сильні сторони, ентузіазм тренерів, довіру батьків, традиції спортивних шкіл, але є і серйозні проблеми, які накопичувалися фактично роками. Це сигнал, що законодавство і державна політика потребують осучаснення.

Пані Ольга Саладуха – наша колега і президент Федерації легкої атлетики України звернула увагу на не менш важливу сторону – низькі зарплати тренерів, відсутність належної інфраструктури і рівність можливостей між містами і селами. Усе це не просто цифри, а це реальність, у якій живе дитячий спорт. І слова ... *(Не чути)* конкретних дій: підтримати тренера, створити умови, дати шанс кожній дитині. Погоджуюся із цими позиціями, хочу продовжити логіку своїх колег. Зосереджусь на кількох ключових сигналах, які впливають із проведеного моніторингу. Саме вони мають стати підґрунтям для оновлення законодавства та перевантаження державної політики у сфері дитячого спорту.

Очолюючи свого часу київське "Динамо" та Федерацію футболу України, я бачив на власні очі, що фундамент великого спорту закладається в дитинстві. При "Динамо" діє дитяча юнацька спортивна школа і саме там починали свій шлях у великий футбол такі зірки, як Андрій Шевченко, Олександр Шовковський, Віктор Циганков, Ілля Забарний, Андрій Ярмоленко та багато, багато інших. Усі вони приклад як справжній спорт народжується не з контрактів, а з дитячої віри у власну мрію.

Але є і інший бік – коли талановиті діти, маючи потенціал, змушені залишити спорт через брак фінансування, відсутність підтримки чи просто тому що у їхній громаді відсутній сучасний зал або кваліфікований тренер. Це не лише людська драма, це втрати для держави.

Сьогодні ми маємо визнати, шанс на успіх у спорті не повинен залежати від місця проживання чи статків родини, завдання держави – зробити його справді рівним для всіх. Моніторинг проведений комітетом за підтримки

Вестмінстерської фундації, дякую вам за вашу доповідь, пані Ганна, чітко показав, дитячий і дитячо-юнацький спорт в Україні має величезний потенціал, але його розвиток стримує нестача кадрів, системне недофінансування та застаріла інфраструктура.

Попри ці труднощі ми бачимо, що довіра батьків та тренерів залишається надзвичайно високою, а бажання дітей тренуватись – сильними. Це означає, що суспільна енергія є, але їй бракує державного механізму підтримки. Саме тому сьогодні потрібно осучаснення законодавства про фізичну культуру і спорт, саме про це зараз ви наголошували, Андрій Анатолійович, щоб воно відповідало реаліям воєнного часу, новим формам клубного руху, потребам громад і запитам молодого покоління. Держава повинна забезпечити справедливі правила гри для всіх суб'єктів спорту – шкіл, клубів, федерацій, тренерів і гарантувати стабільні умови для їх розвитку.

Ідеться не лише про зміни до законів, а і про оновлення самої філософії державної політики у спорті від адміністративного контролю до партнерства з громадами, від утримання до розвитку. Це означає підтримку тренерам, модернізацію спортивних шкіл, відновлення зруйнованої інфраструктури, створення умов для повернення українських дітей, які нині тренуються за кордоном. І дуже важливо підтримати молодих фахівців, які хочуть залишитись і працювати в Україні, без них не буде нових перемог, як і без оновленої системи підготовки кадрів, здатної відповідати викликам сьогодення.

І тут хочу звернутись до представників місцевої влади, бо саме в громадах вирішується доля українського спорту, ні в міністерствах і ні в кабінетах, а там, де дитина бере м'яч, ковзани чи гімнастичну стрічку. Сьогодні лише 2 з 3-х громад мають структури, які реально відповідають за спорт. Це означає, що дитина України фактично не управляє розвитком свого майбутнього. Ми часто говоримо про стратегії розвитку, інвестиції, реформи, але жодна стратегія не працює, якщо дитина не має, де бігати, плавати чи грати у футбол. Спорт має перестати бути залишковою статтею в бюджетах. Кожна

громада, яка будує стадіон чи відкриває секцію, зміцнює не лише здоров'я дітей, а і саму державу. Ми звикли казати, що спорт формує характер, але насправді він формує ще і громаду, бо там, де діти тренуються разом, люди тримаються разом і саме це має усвідомити кожна рада, кожен голова, кожна громада в Україні.

Окремо хочу зупинитися на темі українських дітей, які нині перебувають за кордоном. Ми бачимо, що частина родин уже повертаються, інші лише планують повернення додому. І тут для держави і стоїть чітке завдання: діти, які повертаються в Україну, мають знайти тут умови не гірші ніж ті, що вони мали за кордоном. Бо якщо ми не створимо для них можливостей розвиватися, тренуватися, змагатися, їхні таланти охоче заберуть інші країни, клуби і федерації. І тоді ми втратимо не просто спортсменів, ми втратимо покоління, яке мого б прославляти Україну. Тому спорт має стати частиною державних програм повернення і реінтеграції дітей та сімей.

Там, де відкривається секція, спортивний гурток чи школа, туди швидше повертаються родини, бо спорт – це середовище безпеки, стабільності і довіри, саме довіри. Дитина, яка повертається у спортивний зал, повертається до життя. Для багатьох наших дітей спорт сьогодні – це не лише тренування, це психологічна підтримка, спосіб подолати страх, травму, невпевненість, які принесла війна. Через спорт дитина вчиться знову довіряти і діяти, відчувати команди, перемагати не лише на полі, а і, власне, у житті. І саме тому реабілітаційна функція спорту має стати одним з ключових пріоритетів державної політики у післявоєнний період.

Проведений моніторинг чітко показав у розвитку дитячого спорту важливу роль відіграють як дитячо-юнацькі спортивні школи, так і спортивні клуби. Обидві форми мають свої сильні сторони та внесок у залученні дітей до занять спортом. ДЮСШ сьогодні функціонують як комунальні заклади і забезпечують масовість та доступність спорту в громадах, особливо там, де приватні ініціативи лише, власне, зароджуються. Водночас клубний рух активно розвивається, демонструючи нові підходи, сучасні моделі

менеджменту і додаткові можливості для дітей. Моніторинг підтвердив, ці дві форми конкурують, а можуть співіснувати і взаємодоповнювати одна одну, адже дитина вона просто хоче тренуватися, мати якісного тренера і, власне кажучи, безпечні умови.

Майбутнє дитячого спорту у співпраці, у створенні єдиного спортивного простору, де громада, школа, клуб і держава працюють на спільну мету. Тоді кожна гривня вкладена у спорт приносить результат – здоров'я дітей, сильне суспільство і впевнений, в наше майбутнє. Перед нами стоїть складне, але, на мій погляд, необхідне завдання залучити до занять спортом якомога більше дітей, зберегти найкращих тренів, дати їм інструменти для професійного розвитку, створити умови, щоб кожна дитина могла повірити у власні сили. Бо спорт – це не лише про медалі, це про характер нації. І саме цей характер сьогодні проходить випробування війною. Маємо зробити все, щоб український спорт став не лише джерелом сили, а й символом відновлення і перемоги країни. Дякую, колеги, за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорій Михайлович.

Колеги, будь ласка, я хотів би запросити до слова і сказати, що у нас, якщо можна, бо ми не встигнемо всіх почути, так до 3 хвилин, максимум до 5, будь ласка, виступи.

Народний депутат України перший заступник голови комітету, будь ласка, Жан Венсанович Беленюк.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую, Андрій Анатолійович, дякую всім присутнім, дякую за організацію цих слухань і людям, які відпрацювали, дали нам інформацію. Ви знаєте, я зараз відчуваю певну, скажімо так, таку ситуацію, яку ми вже проходили.

Тому що 6 років тому, коли тільки ми почали виконувати свої обов'язки народних депутатів, наскрізним питанням болючим для сфери було недофінансування системне по всіх напрямках. Наразі у нас, я хочу

виокремити певну більш вужчу тему і, незважаючи на неї, вже задати питання до представників Міністерства молоді та спорту. Поясню чому? Тому що нещодавно був присутній я на одному заході "Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги" і там було багато представників у плані багато тренерів, які привезли своїх підопічних, і от вони розповідають про те, що, ну, вони, звісно, жаліються на те, що в них маленька заробітна плата і поміж цього кажуть, що наразі тренер-початківець, який тільки почав тренувати дітей, отримує, якщо я помиляюся, можете мене поправити, близько 8 тисяч гривень – ставка. Як і викладач, так.

Питання наступне. Тобто, звісно, особисто я не знаю, що цим людям відповідати на їх питання, як за ці кошти можна мотивувати молодих працівників в сьогоденні піти на роботу і вкладати свій час, сили, насагу і віру в тих дітей, які потенційно мають змогу в майбутньому показати високий результат. Це питання взагалі для всіх нас, напевно, і в тому числі для працівників Міністерства молоді і спорту, можливо, є якісь напрацювання? Тому що я особисто, я задав собі особисто питання, я не знаю, як відповідати цим людям на подібні історії, тому що прожити наразі за 8 тисяч гривень молодому хлопцю, якому 20-25 років, який тільки завершив навчання у вищому навчальному закладі і почав, і має бажання тренувати дітей, і за ці гроші, напевно, неможливо. Я розумію, що питання більш риторичне, але якщо є якісь напрацювання, фактори, які стимулюють молодих працівників сфери долучатися, можливо, ви їх озвучте, щоб і я в тому числі був в курсі, яким чином мені відповідати на подібні питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо, я можу дати Сергію Олександровичу або... Да, Сергію Олександровичу. Да, тільки ви так пам'ятаєте, да, що ми працюємо тихенько. Або я можу надати слово зараз Вадиму Марковичу, а ви поки підготуйтеся для відповіді. Як? Чи зразу же? Як краще вам? Будь ласка. Будь ласка.

ТИМОФЄЄВ С.О. Слушне питання. І, на мій превеликий жаль, є у нас системна помилка, пояснюю чому. Тому що сьогодні фаховий тренер, який має заслуженого тренера, заслуженого працівника, вищу категорію, працює в спеціалізованій дитячо-юнацькій спортивній школі, там зарплата близько плюс-мінус 30 тисяч. А насправді фаховий спеціаліст, який вийшов з національного університету, по фаху тренер, викладач певного виду спорту отримує саме по такому тарифному розряду. Ми зараз теж над цим працюємо і думаємо, як підняти і тарифний розряд. Тому що ви пам'ятаєте шість років тому, якщо не помиляюся, були введені коефіцієнти на тренерів саме в дитячо-юнацькій спортивних школах. Коефіцієнт 1,3-1,5 до заробітної плати, але це все одно не спасає ситуацію тих хлопців, які тільки виходять. Тому нам треба сісти разом подумати, поміняти нормативно-правові документи. І ми сьогодні якраз теж паралельно пробуємо по спортивних клубах прив'язати саме хлопців, які тільки вийшли до кількості діточок, кількості людей, які у них займаються. І практика показала, що середньоарифметична ціна по заробітній платі, це 1 і 2 стаття, в середньому, на дитину на місяць по дитячо-юнацьким спортивним школам близько 1 тисячі гривень. Рекордна цифра заходить у західних регіонах, там 2 600, на прифронтових територіях 200 гривень, тому що по різних там причинах.

І ми станом на сьогодні з приводу клубної системи пробуємо прив'язати саме гроші до людини і тоді тренер більш-менш виходить на заробітну плату до 20 тисяч, при розрахунку собівартості дитини на місяць плюс-мінус 600 гривень. 600 гривень – це не великі гроші в глобальному штабі, але тренер тоді маючи 40 людей, ветеранів, дітей, людей старше 60 років вже отримує гідну заробітну плату. І по нормативно-правовій базі ми зараз теж плануємо деякі зміни по дитячо-юнацьких спортивних школах, щодо можливості ще тренерам вчитись і працювати. Тому що дуальна освіта у нас теж має, ми дискутували дуже багато з приводу цього.

Дякую. Слушне питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олександрович, дякую.

Я хотів би надати слово, будь ласка, президенту Національного олімпійського комітету, будь ласка, Вадим Маркович.

ГУТЦАЙТ В.М. Дякую, шановний Андрій Анатолійович! Шановні депутати, колеги і всі ті хто все життя присвятили спорту, тут всі знаходяться! Вже зазначили, що ми про це питання, яке сьогодні піднімаємо, яке дуже важливе, але воно не сьогодні народилося, воно майже останні десятиріччя у нас є недофінансування сфери. У нас є проблеми з тренерами, які працюють в дитячо-юнацьких спортивних школах. У нас недостатня спортивна база, де тренуватися дітям, у нас тренери не отримують заробітну платню. І це таке системне питання до того, щоб ми вже почали діяти, як ви зазначили Андрій Анатолійович, що вже прийшов час діяти. Тому що ми останні багато років про це говоримо, обговорюємо, і дякую пані Ользі за ваш доклад, який ви теж всі питання підняли, і секретаріат, і пані Ганна, які зробили цей моніторинг.

Але давайте чесно казати, ми ж тут зібралися, щоб щось зробити, а не просто один одному пояснити, чому ми недофінансовуємося. Ми це все знаємо. Вже багато років це питання піднімається, що основне наше майбутнє – це дитячий спорт, немає баз, немає шкіл, немає тренерів, недостатнє фінансування, те, що підняв питання народний депутат стосовно заробітної платні. А чим відрізняється, просто для нас всіх чим відрізняється дитячий тренер і той, хто виховує в школі, в середній школі вчитель з фізичного виховання, чому не прирівняти? Да, ми багато разів про це піднімаємо питання, чому не прирівняти заробітну платню як вчитель отримує в школі і дитячий тренер? Це ж він теж виховує дітей, збирає з вулиць, він працює в школі, а той тренер, який працює в дитячо-юнацькій спортивній школі, він збирає з вулиць і діти ходять, займаються спортом.

Чому сьогодні в місті Києві та в інших містах, там де є гроші спорт фінансується на високому рівні. Є реконструкція спортивних шкіл, є

реконструкція спортивних залів у середніх школах, є, купують обладнання. В принципі я киянин і мій син займається в дитячо-юнацькій спортивній школі, яка комунальна майже всі 99 відсотків всіх шкіл по Україні вони комунальні. Ну, батькам не потрібно знати це державна школа, недержавна, є дитячо-юнацька спортивна школа, є відділення діти ходять, батьки задоволені, це головне для всіх державників. Але в Києві фінансується, а в малих громадах недофінансовується. Чому? Тому що є рішення мера або місцевого керівника, який сьогодні підтримує спорт або не підтримує спорт.

Тому це теж системне питання, яке нам потрібно вже прописати в новому законі, щоб воно було однаково, щоб по всіх регіонах в селах і містах було однакове відношення, тому що ми сьогодні залежимо від місцевих депутатів, від районних депутатів приділяють вони увагу спорту, не приділяють. Любить спорт мер чи не любить, любить спорт військовий голова чи не любить. І це потрібно нам вже в новому законі це прописати, щоб було рівно розподілялися гроші по всіх громадах, по всіх селах, по всіх дитячо-юнацьким спортивним школам і не залежало: люблять місцеві керівники спорт або не люблять.

Тому, знаєте, вже прийшов час діяти, ми дуже багато років обговорюємо це питання, а дитячий спорт, особливо під час війни ми всі зрозуміли, наскільки важливо сьогодні збереження дитячого спорту, наскільки важливо, щоб потім, як ми пишаємося, да, коли наші спортсмени приїжджають там з міжнародних змагань і піднімають наш прапор, як ми пишаємося. Але сьогодні ми вже прорахували скільки втрачено, скільки виїхало дітей, скільки втрачено можливостей щоб вони займалися спортом. Якщо ми сьогодні вже не будемо діяти, не будемо змінювати Закон з 1993 року, то ми залишимося на обговорення, як ми вже обговорюємо це питання багато, багато років. І все те, що зараз ми почули, я впевнений, що фахівці, які віддали своє життя і багато років працюють в галузі спорту, ми всі це знаємо, що це системна проблема, яку потрібно вже сьогодні вирішувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Ольга Валеріївна.

САЛАДУХА О.В. Дякую, Андрій Анатолійович.

Колеги, ми дійсно розуміємо, що сьогодні галузь у нас недофінансована і зарплата в 5 тисяч гривень, вона не мотивує молодих тренерів йти на цю зарплату і тренувати, виховувати нове покоління чемпіонів. Але, можливо, нам переглянути Постанову 755 якраз, прибрати частичку "до", яка б на місцевому рівні дозволила нашим фінансистам, фінансистам на місцевому рівні не знижувати ці показники, не знижувати до ганебної такої цифри заробітну плату?

А, по-друге, можливо, відсоток якраз від продажу тютюнових і алкогольних напоїв відправити на підтримку дитячого спорту? Ми розуміємо, що зараз гроші ідуть на оборону країни, але якраз би з цього фонду можна було перерахувати ці кошти на підтримку молодих фахівців, молодих тренерів і спортсменів. Тому я думаю, що ми маємо додати це до висновку і переказати ці кошти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Оля.

Зараз, одну хвилинку.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Шановний Василь Іванович, вам надається слово.

МОКАН В.І. Дякую, Жан Венсанович. Всім ще раз доброго дня. Дуже актуальну проблематику ми сьогодні обговорюємо і звісно було б легше це говорити, якщо був би мирний час, а не в час, коли триває російська війна проти України, коли нищиться спортивна інфраструктура, коли наші титуловані спортсмени, тренери віддають своє життя і здоров'я за захист територіальної цілісності України. Про ці всі виклики справді вже говорилося,

згадувалось. Хочу подякувати за результати досліджень. Справа в тому, що нам треба розуміти і мати конкретні цифри з чим працювати, тому що будь-які рішення мають виходити з того зворотного зв'язку, від безпосередньо тих, хто на місцевому рівні стикається і отримує спортивні послуги, і це, на мій погляд, важлива статистична інформація, з якою нам треба працювати.

Загалом проблеми можна поділити на 3 великі групи. Я дуже коротко про кожну скажу. Це гроші, інфраструктура і кадри.

По грошах. Ну зрозуміло, недофінансування – стандартна причина і проблема усіх сфер, не тільки фізичної культури і спорту. Але тут я хотів би звернути увагу на таку річ. Зрозуміло, що можливості як державного, так і місцевих бюджетів є обмеженими. Тобто зрозуміло, що в часи воєнної агресії окупантів російських є також певні пріоритети, пов'язані з обороноздатністю, зараз з енергетичною спроможністю пройти осінній опалювальний сезон, і не можна говорити, що в цій ситуації сфера фізичної культури і спорту має залишатись десь на обочині, за залишковим принципом. От порахували, що середнє значення частки фінансування галузі по місцевих бюджетах становить 0,21 відсотка. Тобто ясно, що, я погоджуюсь з вами, до речі, Вадим Маркович, що дуже ще багато залежить від менеджменту на місцях, тобто наскільки керівник територіальної громади мотивований і розуміє, які переваги дає залучення дітей і молоді, та і в принципі усіх вікових категорій до фізичної активності, до спорту. І багато залежить від мотивації на місцях, так, фінансувати цю сферу.

Але треба ще також розуміти, що важливий акцент треба робити і на можливості залучення позабюджетних коштів. І тут вношу свою пропозицію, у нас в рекомендаціях комітетських слухань у частині саме Верховної Ради, мені здається, треба додати ще один пункт. Ми дуже якось несправедливо забули про законопроект, який ми проголосували, про меценатство у спорті, базовий, і Комітет з питань молоді і спорту свою функцію фактично виконав. Він запропонував і пролобіював, давайте відверто говорити, базовий закон про меценатство у спорті. Але він не запрацює. поки не буде ухвалений суміжний

законопроект - про внесення змін до Податкового кодексу. І чомусь Комітет з питань фінансів, митної і податкової політики не вважає за потрібне розглядати цей законопроект, навіть у першому читанні він ще не розглядався.

Мені здається, нам до проекту наших слухань треба додати третій пункт, саме знайти номер цього суміжного законопроекту і нагадати про цю проблему, тому що насправді це в інтересах і бізнесу, і тих, хто буде займатися спортом, і взагалі галузі. Я дуже багато позитивних відгуків чув тоді ще, коли ухвалювалися базовий законопроект. І мені здається, що це те джерело, де можна розвивати і державно-приватне партнерство, і відповідно залучення бізнесу, зацікавленого, вмотивованого бізнесу до підтримки як сфери, так і конкретних ДЮСШ чи клубів, так і конкретних спортсменів. В багатьох країнах така модель показує свою ефективність.

З приводу інфраструктури. Ну дивіться, статистика говорить сама за себе. 1097 ДЮСШ станом на сьогодні, близько півтори тисячі територіальних громад - це означає, що третина території України не покрита в принципі дитячо-юнацькими спортивними школами. Опитування показує, це, до речі, статистика саме відповідей представників місцевих органів влади. 37,8 відсотків сказали, що в них у територіальних громадах відсутні будь-які спортивні клуби чи ДЮСШ в принципі. А ті, які існують, то понад половина регіонів не проводила, ну, я зараз про причини, ми розуміємо, що триває агресія і ресурси обмежені, але не проводила жодних оновлень матеріально-технічної бази, а саму інфраструктуру оцінюють як задовільну або незадовільну. Тобто це справді проблема. Я вже мовчу про рекомендацію мати у кожному спортивному об'єкті таке поняття, як укриття, тобто це ідеальна картинка, але ми розуміємо, що з цим є проблема. І тут, напевно, також треба розуміти, що суто бюджетними можливостями цю проблему навряд чи вирішиш, треба говорити відверто.

З приводу кадрового забезпечення. Дивіться, з одної сторони питань до професіоналізму і віддачі тренерів немає, тому що знову ж таки опитування показує, що 90 відсотків батьків висловили задоволеність якістю тренувань,

тренувального процесу. З іншої сторони, 5-10 тисяч гривень зарплати, яку отримує більшість тренерів, це означає, що мотивація тренера базується на якомусь особистому ентузіазмі, не більше, не менше. Це не є те матеріальне забезпечення, яке є адекватним.

Також згадується проблема бронювання. Скажу відверто, неодноразово у сесійній залі говорили про цю проблему. Це складне питання, м'яко кажучи, дуже складне питання і його так легко, просто подавши правку – так, як це пропонується у рекомендації слуханнях, не вирішиш, давайте також об'єктивно про це говорити. Але це не означає, що не має бути цієї дискусії. Тобто є рекомендація і на рівні Кабміну подумати над системою бронювання, є рекомендація внести зміни в профільне законодавство про мобілізацію, мобілізаційну підготовку. Але ще раз кажу, є певний, скажемо так, супротив і протидія з боку тих силових органів, які у нас відповідають за безпеку і оборону. Тобто треба це також розуміти.

З приводу одного з найважливіших питань наших сьогодні комітетських слухань: з приводу, як мають співіснувати між собою ДЮСШ і спортивні клуби. Я підтримую думку, яку сказав Григорій Михайлович. Це має бути паралельне співіснування, яке взаємодоповнює одне одного. Це не йде мова про те, щоб ліквідувати одне і розвивати щось друге. І правильно сказав заміністра Сергій Олександрович Тимофєєв, що дуже легко зруйнувати щось, натомість не побудувавши нового.

Тому я за те, щоб паралельно ми всі зусилля спрямовували на розвиток як ДЮСШ, так і спортивних клубів. Ясно, що дуже часто спортивні клуби мають з об'єктивних причин дещо кращу, можливо, матеріально-технічну базу, але не завжди. Є приклади і дуже успішних ДЮСШ, де на місцевому рівні розуміють важливість і підтримують такі комунальні заклади. Відповідно тут я просто неодноразово чув на місцевому рівні, що типу в Києві взяли курс на ліквідацію ДЮСШ. Це неправда, і треба розвивати як і дитячо-юнацькі спортивні школи, так і спортивні клуби. Головне, щоб ми давали можливість залучати дітей і молодь до спорту, бо я вам скажу, що, якщо у

третині територіальних громад відсутнє це як явище, дітям просто фізично нема, куди піти.

Також є великий розрив між, наприклад, обласним центром і сільською місцевістю. Я, наприклад, живу в селі в Київській області: у нас немає нічого. Можливості батькам возити, наприклад, в обласний центр - не завжди є такі можливості. Відповідно діти позбавлені можливості долучатися до спорту.

І дякую ще раз за статистику. Є, з чим працювати. Є, з чого робити висновки. І тут тільки співпраця комітету, міністерства, місцевих органів влади, ну, і відповідно усіх стейкхолдерів, тому що, абсолютно погоджуюсь, що спорт – це дуже гарна профілактика. І в медичній сфері ми маємо цей відсоток. Скільки ви казали: 17 відсотків? Підвищувати, як мінімум, вдвічі в перспективі.

Дякую.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую, Василь Іванович.

Питання: чи присутній в онлайн-форматі Вітренко Андрій Олександрович? Тому що записаний на виступ. Якщо ні, тоді наступний йде... А, є?

Вітаю.

ВІТРЕНКО А.О. Так точно, пан Жан Венсанович, присутній Вітренко.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Вітаю, Андрій Олександрович. Запрошуємо вас до слова.

ВІТРЕНКО А.О. Бажаю здоров'я!

Виступати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви записані на виступ. Так.

ВІТРЕНКО А.О. Жан Венсанович, у мене дуже коротке. Я розумію, що вже у нас дуже довго працюємо і великий пласт питань було піднято. Я більшість підтримую виступаючих, підтримую своїх колег із Міністерства спорту, Вадима Марковича підтримую з Олімпійського комітету.

Єдине, що я хочу сказати, що фізична культура і спорт в закладах освіти є одним із наших основних пріоритетів. Станом на сьогодні у нас є модельна навчальна програма "Фізична культура для 5-10 класів", вона є осучасненою, вона адаптована до сучасних освітніх викликів, містить 75 сучасних варіативних модулів, які охоплюють широкий спектр видів спорту та активностей. Зокрема щодо гендерної рівності, то значна кількість цих модулів має гендерну рівність і дозволяє і хлопцям та дівчатам грати разом в командах – це такі види спорту там, наприклад, черлідінг, футзал, баскетбол.

Окремо хочу сказати, що і подякувати колегам за спільну роботу над таким дуже важливим проєктом, який розвиває рухову активність дітей, це шкільні ліги і проєкт "Пліч-о-пліч". Це важлива складова підготовки нашої учнівської молоді. І я, дякуючи, ще раз хочу подякувати колегам за те, що вони цього року мають намір розширити цей проєкт і зробити вже і студентські шкільні ліги, які також будуть активно використовуватися як елемент фізичної культури і спорту, і рухової активності в закладах вищої освіти.

Окремо хочу сказати, що станом на сьогодні для підготовки, я перепрошую, для рухової активності на уроках фізкультури у нас передбачено три обов'язкові години на тиждень. Але ми свідомі того, що це дуже мало, і за бажанням закладів освіти можна розширювати кількість уроків до п'яти годин на тиждень.

Також звертаємо нашу увагу, що бажано для закладів освіти, для того щоб підвищити рухову активність здобувачів, збільшити тривалість великої перерви на 10 хвилин для того, щоб можна було проводити різні види рухової активності.

Далі, окремим і важливим у розвитку та популяризації фізичної культури серед учнівської молоді є дотримання певних рекомендацій, а саме

застосування індивідуального та диференційованого підходу під час освітнього процесу на уроках фізичної культури, раз на місяць або, можливо, частіше поводити інтегровані уроки з різними предметам в межах освітнього процесу, проводити роботу з батьками у вигляді семінарів, майстер-класів щодо важливості фізичної культури та рухової активності для гармонійного розвитку дітей та формування здорового способу життя в родині.

Тому важлива частина. Ми свідомі того, що українці є нацією, яка має бути спортивна, яка має бути здорова. Міністерство молоді та спорту є одним з наших пріоритетних партнерів в розвитку фізичної культури. Зараз ми разом з ними будемо змінювати систему оцінювання фізичного стану і системи оцінювання досягнень в закладах освіти. Тому дуже коротко так.

Я вам дякую. Доповідь закінчена. Якщо є питання до мене, то з задоволенням буду на них відповідати. Дякую.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую, Андрій Олександрович.

Я так розумію, ні в кого питань немає. Чи є? Якщо є, то... Немає значить. Наступний в списку виступаючих Прощук Едуард Петрович. Ви з нами?

ПРОЩУК Е.П. Дякую, Жан Венсанович.

Вітаю, колеги. Дуже радий, що є змога сьогодні нам поспілкуватися. Дякую господу, дякую героїзму наших захисників за таку можливість. Присутність керівництва Національного олімпійського комітету, вітаю, Вадим Маркович, представників міністерства, вся спортивна спільнота, свідчить про те, що піднята тема вкрай актуальна. Відомі нам ці проблеми і виклики, але наявний моніторинг, хочу окремо подякувати Ользі Валеріївні і секретаріату комітету, які активно займалися цим питанням, це вкрай важливо, що ми маємо аналітичні дані, ми маємо можливість їх, скажемо, опрацювати і на конкретні виклики відреагувати.

Як на мене, дійсно, нам пора вже почати діяти. Дуже багато в нас якби, скажемо, дискусій, дуже багато в нас спілкування з приводу того чи ДЮСШ,

чи спортивні клуби, чи які форми. Я вам скажу на прикладі рідного Прикарпаття і свого виду спорту, де є об'єднання ДЮСШ плюс спортивний клуб, там і є хороше фінансування і спроможність, і є можливість мотивувати наших тренерів.

Для мотивації тренерів, окремо хочеться їм усім подякувати за їхню працю, і напевно 90 відсотків задоволення батьків – це найкраща оцінка їхньої праці, але не завдяки, а всупереч системі, це фанати, на плечах яких тримається наша галузь. Це виклик для нас, для міністерства: у першу чергу нам треба вносити пропозиції, піднімати і робити гідну оплату праці.

Стосовно бронювання. Нам потрібно сміливо про це говорити, ми одна з небагатьох галузей, де нас обійшло це питання, зараз працює система бронювання дитячо-юнацьких спортивних шкіл на регіональному рівні – фактично не працює, бо один із критеріїв це заробітна плата, 21 тисяча гривень, якої ні в кого немає, це такий самообман. Нам потрібно сміливо про це говорити, хоча б тренерів вищої категорії та заслужених тренерів України пропонувати на бронювання, тому що якщо ми не збережемо кадровий потенціал, для кого будуть ці зали, для кого будуть ці дитячо-юнацькі спортивні школи, бо не буде кому працювати.

Не буду повторюватися, зі всіма виступаючими погоджуюся, виклики нам відомі. Хочу закликати всю нашу спортивну спільноту активно діяти, підтримувати тренерів, надавати гідну оплату тренерам, знайти можливість реалізувати таку систему, яка дійсно не зумовить, що в 500 територіальних громадах країни немає можливості займатися спортом. Це виклик для всіх нас.

Давайте об'єднуватись, давайте разом шукати шляхи. Хороше зараз таке представництво спортивних депутатів у Верховній Раді дев'ятого скликання, тому чекаємо конструктивних пропозицій від міністерства, які будемо підтримувати.

Дякую за можливість. Дякую за дискусію. Всім гарного плідного дня.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую вам, Едуарде Петровичу, за вашу доповідь.

Наступна у списку Шинкарук Оксана Анатоліївна.

Оксано Анатоліївно, вам слово.

ШИНКАРУК О.А. Шановні колеги, я дуже вдячна сьогодні за присутність і можливість брати участь у нашій дискусії.

Я дійсно згодна з усіма викликами, які сьогодні існують у нашій сфері фізичної культури і спорту. Ми повинні розуміти, що саме наша сфера є таким стратегічним моментом державної політики стосовно здоров'я нації, формування молоді, формування ставлення до здорового способу життя.

Я тільки хочу зацентувати одне питання, яке стосується сьогодні дуже багато полеміки іде не один рік стосовно існування і балансування спортивних клубів і дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Тут потрібно розуміти, що спортивні клуби сьогодні, які... і сьогодні розширюється їх діяльність стосовно залучення до різних форм рухової активності, занять різними видами спорту. Це дуже класна історія, яка сьогодні дозволяє формувати певне ставлення в цілому до фізичної культури і спорту.

Друга історія. Потрібно тут більш нормативно це прописувати і продумувати в законодавчій базі стосовно тієї вертикалі підготовки спортивного резерву в рамках багаторівневої підготовки, тобто де ДЮСШ займає сьогодні... це той пласт формування резерву в подальшому резервного спорту, для спорту вищих досягнень і де сьогодні спортивні клуби, вони в більшості все ж таки займають таку комерційну, вирішують питання комерційно, працюють як комерційна модель, де батьки частково чи повністю сплачують поки що заняття певними видами рухової активності чи спорту. І тут є певні такі ризики, які потрібно просто вирішувати системно, функціонування спортивних клубів, де ми не втратимо з вами некомерційні чи олімпійські види спорту, які сьогодні не можуть, наприклад, заробляти певні кошти, такі види спорту, як веслування, боротьба, легка атлетика, гімнастика, де в громадах це може бути нерозвинено. Тому потрібно вирішувати, що тут робити.

По-друге, стосовно кадрової політики. Дійсно, сьогодні в ДЮСШ тренером може працювати людина з фаховою освітою, це дуже важливо, тому що ми працюємо з дітьми, де потрібно знати всі педагогічні, методичні умови, підбір навантажень з дітьми. І це дуже важливо для того, щоб не отримати травми, це збереження здоров'я. В спортивних клубах в більшості сьогодні все ж таки немає таких жорстких умов і, в принципі, працюють люди з різними сертифікатами, які не мають спеціальної освіти. Можливо, тут продумувати, коли ми будемо говорити про реформування системи фізичної культури і спорту законодавчо, по-перше, вирішити питання таких єдиних стандартів, мабуть, ліцензування контролю за тренерською діяльністю, і продумувати, щоб не втратити, наприклад, те, що сьогодні вже казали стосовно залучення талановитої молоді, які не мають у сім'ях, в родинях, які мають низький рівень доходу, щоб їх не втратити через спортивні клуби, наприклад. Можливо, продумати систему грантових програм підтримки обдарованої такої молоді і стипендії, які будуть підтримувати таких дітей на базі спортивних клубів.

Дякую.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую вам, Оксана Анатоліївна.

Наступний у нас Валерій Михайлович Сушкевич. У вас уже було слово, але я знаю, що у вас іще... Правильно?

СУШКЕВИЧ В.М. Дякую, шановні колеги.

Знаєте, я не буду оригінальним і скажу, що дуже суттєвий чинник, дуже суттєва ініціатива, яку зробив комітет стосовно того, що торкається цих слухань. При чому, слава богу, це пішло не в формальному варіанта – а давайте послухаємо. Цьому передувало оте дослідження, про яке сьогодні багато хто говорить з наших виступаючих. І я вважаю, що це дослідження має значимий варіант для того, щоб зробити аналіз, аналіз всім нам, тим, хто системно і систематично працює в галузі фізичної культури і спорту, і, безумовно, для міністерства, нашого профільного міністерства, і, хочу підкреслити, для

науковців, для, ну, скажімо так, академічних суб'єктів, людей, груп, кафедр, щоб можна було думати над тим, що робити далі.

Шановні колеги, я хочу сказати, що... Зараз зупинюся на тому, що торкається фізичної культури і спорту дітей і молоді з інвалідністю. Ми починали з мінуса, ніхто ніколи не міг думати, що може бути дитячо-юнацька школа, яка має відношення до дитини з інвалідністю. Ми це зробили. І в Україні створено 27 дитячо-юнацьких спортивних шкіл для осіб з інвалідністю, які виконують свої завдання згідно визначених законодавством повноважень по залученню діток і молоді з інвалідністю до систематичних занять фізичної культури і спорту.

Ви знаєте, я хочу сказати, на жаль, і це відомо і по всім іншим чинникам, що війна, безумовно, цей процес призупинила і погіршила. І те, що торкається, що сьогодні в 76 видах спорту людей з інвалідністю, паралімпійських, дефлімпійських, 76 видів спорту, і в цих видах спорту ми по дитячо-юнацьким школам спеціалізованим в областях ми здійснювали роботу. Зараз, безумовно, кількість людей, діток і молоді зменшилась. Але це той процес, який потребує і буде відновлений.

Питання в тому, що на сьогоднішній день можливості цих шкіл також певним чином обмежені. І тому ми пішли по шляху додатковому. Ми змогли на сьогоднішній день і тоді, коли ще був мирний час, це ми все зробили, ми при дитячо-юнацьких спортивних школах звичайних, ми добилися нормативно-правової бази, удосконалення нормативно-правової бази, щоб в них створювались відділення для занять діток з інвалідністю і молоді з інвалідністю. Це суттєвий чинник, який підтягує рівень занять в дитячо-юнацьких школах спортивних для діток з інвалідністю, ну, враховуючи досвід, знання, професійний склад, звичайних дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

На сьогоднішній день у 14 регіонах додатково до тих шкіл, які я сказав, діють 25 відділень при ДЮСШ, де займаються дітки без уражень. І таким чином, ми ще до війни започаткували ту інклюзію, про яку сьогодні дуже модно і багато говорити. Але роботу міністерства, Національний комітет

спорту людей з інвалідністю "Інваспорт" почав ще до війни, і ми цю інклюзивність по відношенню до дитини з інвалідністю разом з дитиною, яка не має уражень, ми розпочали і вона успішно розвивається.

І я хочу вам сказати, що тільки дітей в Україні загинуло під час війни біля 700 дітей, зараз уже більше, статистика трошки застаріла, але не менше 700. Уявіть собі, я зараз не можу вам назвати, тисячі дітей на сьогоднішній день тисячі дітей, які сьогодні отримали травми, важкі травми, це і ампутації, це пересування на протезах, ортезах, це дітки з ураженням зору, в тому числі тотальним ураженням зору, це діти, які пересуваються на візочках. І наша система, яку ми започаткували, у нас є суттєвий чинник для того, щоб можна було продовжити і розширити, і актуалізувати цю роботу по фізкультурно-спортивній реабілітації і соціальній інтеграції цих діток. Тому на сьогоднішній день відкриття більшої кількості відділень у дитячо-юнацьких спортивних школах для осіб з інвалідністю є надзвичайно актуальним і сприятиме залученню дітей і молоді з інвалідністю до систематичних занять фізичною культурою і спортом.

Шановні колеги, я хочу вам сказати таку статистику, коли сьогодні говорять про успіхи паралімпійців і дефлімпійців, то можу вам сказати нашу статистику, що 30-40 відсотків національних паралімпійських і дефлімпійських збірних – це вихованці дитячо-юнацьких спортивних шкіл для дітей з інвалідністю або відділень, які існують для дітей з інвалідністю в звичайних ДЮСШ. Це суттєвий чинник, який говорить значимість, популярність і мотиваційність батьків і дітей для занять фізичною культурою і спортом.

Знаєте, я вам хочу сказати, що сьогодні щось навіть чи не модою є протиставити фізичну активність, рухову активність спорту вищих досягнень.

Я хочу звернути увагу і сказати, що в цьому є потужна, логічна гармонія спорту вищих досягнень, його мотиваційну життєдальну силу для тих, хто починає займатись спортом, на рівні ще дитячого віку. А для дитини з інвалідністю, для юнака, який втратив ногу, руку, який незрячий, для нього те,

що називається змагальним процесом, а спорт, це насамперед і змагання – це суттєвий чинник для того, щоб ми могли застосовувати ці мотиваційні чинники в нашій роботі по відношенню до всіх, в тому числі, насамперед, до дітей, які отримали травми.

Шановні колеги, я дуже радію з того, що під час обговорення, я дуже не хотів, щоб було протиставлення система дитячо-юнацьких спортивних шкіл і клубної, так званої клубної системи, тобто клубів. Ну у нас в Україні біля 80 фізкультурно-спортивних оздоровчих клубів для осіб з інвалідністю, причому в багатьох областях України. І вони комунікують і спілкуються, і вони насамперед у такій спеціальній співпраці з обласними центрами "Інваспорт", які підтримують роботу цих спеціальних клубів, де діти з інвалідністю і молодь з інвалідністю суттєвий чинник, який працює на поширення, повторюю, життєдайної сили фізичної культури і спорту.

Шановні колеги, я хочу сказати, що є, безумовно, проблеми і вони, ну давайте так, уже повторювалось майже у кожного доповідача, я не хотів би їх повторювати. Але хочу сказати деякі такі цікаві дисонанси уваги і неуваги, регіональної уваги і неуваги до, особливо те, що торкається дитячо-юнацьких шкіл для дітей з інвалідністю.

Є конкретна область, де взагалі з місцевого бюджету нуль на цю школу, нуль, просто нуль. А є область, в якій 1,5 мільйона. І це говорить про те, що, сказала колега, коли обговорювали, що є різне відношення, не однакові відношення, суб'єктивний чинник в цих питаннях.

І хочу сказати, що те, що торкається системи, яку ми започаткували, ми намагалися мотивувати нормативно-правовим чином того, що торкається, щоб підтримати такий варіант уваги, достатньої однакової уваги, до фізичної культури і спорту дітей з інвалідністю. На мою думку, це буде працювати і повинно працювати в цілому до дитячо-юнацьких спортивних шкіл і клубів, спортивних клубів, які приділяють увагу спортивній діяльності в регіоні.

Ви знаєте, я все чекав і слухав у всіх виступах. Те, що я запитав у шановної колеги, яка проводила дослідження. А чи є такі конкретні і суттєві

пропозиції, щоб ми дали ці пропозиції, щоб вони прозвучали і були зафіксовані Міністерством молоді і спорту, нашими інституціями, в тому числі економічними, які втілювати в життя?

БЕЛЕНЮК Ж.В. Валерій Михайлович. Чутно мене? Тут колеги...

СУШКЕВИЧ В.М. Я завершую.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Якщо можна, певний регламент приймається.

СУШКЕВИЧ В.М. Я завершую. Президент олімпійського комітету пан Гутцайт назвав про зарплату вчителя і тренера, чудовий варіант підходу. Я вважаю, що його треба розглянути, в тому числі в контексті мобілізаційному. Сьогодні звичайний вчитель він має бронювання і це суттєвий чинник, це однакове відношення.

Якщо говорити знову ж про однакові відношення, давайте глянемо на систему нормативів використання регіональних коштів на фізичну культуру і спорт, нормативів від бюджету кожної області, кожного міста і кожного населеного пункту. Ця система нормативів, якщо вона буде грамотно розроблена і в контексті, і в тому числі заробітної плати, може і повинна дати результати.

Я дякую за увагу і сподіваюся, що узагальнення цього нашого засідання зможе дати конкретний результат в формуванні і реалізації державної політики по відношенню до дитячо-юнацького спорту. Дякую.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Валерій Михайлович, дякую вам.

Шановні колеги, давайте дотримуватися певного регламенту – 3, максимум 5 хвилин. І по головному.

Наступний в списку Мазурашу Георгій Георгійович, наш колега.

МАЗУРАШУ Г.Г. Жан Венсанович, я на зв'язку.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую.

МАЗУРАШУ Г.Г. Вітання всім учасникам слухань. З великою надією я слухаю ці всі розмови, дискусії, пропозиції певні і згадую про те, що ми із Жаном Венсановичем, з Ольгою Валеріївною на початку нашої каденції, можливо трішки робко, говорили про деякі речі, про які сьогодні говорять уже вголос багато хто. І, зокрема, от під час цих слухань ми чуємо багато тих тем, на які ми спілкувалися і думали, а може це... а може нереально, а як сприймуть. І, можливо, можна згадати в контексті той вислів, що ніщо не зупинить ідею, час якої настав. То, можливо, якраз настав час нам зробити деякі кроки в бік системного вирішення певних проблем, що в наших силах, скажімо так.

Я спробую відреагувати на дещо із сказаного колегами, іншими учасниками слухань. І так само, як і Василь Іванович, там... декілька категорій, от, можливо, по його кальці ядесь і піду.

Перше, звісно, що це фінансові проблеми. І я звертаю увагу знову ж таки на те, що ми роками вже говоримо про те, що, напевно, настав час змінити систему державної підтримки сфери фізичної культури і спорту. Тому що, коли ми говоримо про те, що на місцях, як ставляться, так, як каже і Вадим Маркович, і інші виступаючі, залежить фінансування від настроїв керівництва, від спроможності громади і так далі. Вибачте, я нардеп-мажоритарник і я вам скажу, що, на жаль, більшість громад в Україні все-таки є неспроможними, тому розраховувати на те, що ми якось їх змусимо любити спорт, не варто, треба перейти до системи, коли держава замовляє успішну роботу з оздоровлення, позитивного виховання підростаючого покоління із підготовки резервів.

І коли так як і озвучувалось теж сьогодні під час нашої дискусії, коли буде цей принцип, формульний розподіл, коли там за кількість, це за кількість тих, які займаються, будуть на ті заклади кошти спрямовуватись з державного

бюджету, в який будуть стягнуті, фактично через зміну деяких пропорцій, стягнуті будуть кошти і по формулі віддаватись вниз за успішну роботу. Тобто ми певні кроки, до речі, з Жаном Венсановичем робили в цьому напрямку і спілкувалися, і з Мінфіну нам дали зрозуміти, що це легко робити, якщо буде політична воля. Тобто стягнути, і не буде тоді такий дисбаланс, тому що, так, тут говорять, що у великих містах, в дуже спроможних громадах є нормальні, хороші умови для розвитку, але у нас в більшості немає в сільській місцевості, в гірській місцевості і тому подібне. Тому нам треба збалансувати це і створити базові однакові умови для всіх.

І тут, якщо говорити про нашу тему цю основну, клуби чи спортивні школи, систему, то неважливо, для держави неважливо, яка форма. Держава має віддавати за успішну роботу незалежно, де ці діти оздоровлюються чи готуються вже до участі в спорті вищих досягнень, які потрапляють туди.

Другий момент, про який майже всі говорять, це про кадрові проблеми. І, я скажу так, що не варто робити акцент на роботі вузів, які готують там тренерів, грубо кажучи, тому що кадрові проблеми можна вирішувати і залучаючи до роботи з дітьми спортсменів або колишніх спортсменів, які в житті займаються чимось іншим, а, наприклад, могли би секційну роботу, наприклад, вести в школах, а в школах найкраще це робити і найлегше охопити абсолютну більшість дітей, які так чи інакше можуть піти назустріч і займатися фізкультурою в якихось секціях, от туди можна і треба залучати. Так, з сертифікатом, тут хтось сказав, що займається в клубах, з якимись сертифікатами.

Це як раз і нормально вони отримують ці сертифікати від національних федерацій, від профільних. І якщо вони не обрали в житті вуз фізкультури і спорту, а займаються чимось іншим, але мають майстерність, майстра спорту і вищий рівень в спорті і вміють тренувати, то, вибачте, клуби, як правило, виграють змагання у спортшкіл часто. Тому як би тут це нормально, не треба боятися того, щоб залучати і без профільної освіти, але з певними сертифікатами від федерацій профільних не боятися залучати до роботи з

дітьми. І плюс, до речі, як кажуть, цей же кошик колись ми обговорювали перспективи створення дитячих спортивних центрів, які так само могли би залучати на початковому рівні із залученням представників різних видів спорту для проведення занять в різні дні, таку модель можна було б, я би запропонував, щоб це підтримали навіть на базі нашої найменшої області. Тоді ми зможемо, як кажуть, прощупати дітей на предмет здібності до різних видів спорту, тому що часто вони ідуть, умовно, просто в ту секцію, яка найближча або хтось знайомий, друг іде, але це не означає, що завжди знаходять талант і вид спорту... себе знаходять. Це якщо коротко.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Регламент, уже 5 хвилин пройшло.

МАЗУРАШУ Г.Г. Третій момент про інфраструктурні проблеми. Дивіться...

БЕЛЕНЮК Ж.В. Регламент, 5 хвилин пройшло. Так що завершуйте.

МАЗУРАШУ Г.Г. Ми констатуємо, що у нас є багато проблем і інфраструктурних у тому числі. Але ми так само констатуємо, що під час воєнного стану нам не вистачає коштів, але нам має вистачити мудрості залучати інвесторів на адекватних умовах, коли ми можемо запропонувати від держави, наприклад, надання в користування постійно земельної ділянки для облаштування, наприклад, спортивно-реабілітаційного, тут говорять багато про важливість реабілітації, центру якогось і супутню інфраструктуру, коли бізнес зможе прийняти цю пропозицію, побудувати соціально-спортивну інфраструктуру і плюс супутню, там готель ще щось, де він буде заробляти. І це можна зробити, просто треба мати на це політичну волю, а не лише дивитися в кишені тих, які потенційно могли би вкладати. Вони на таких умовах не вкладуться, на адекватних умовах планується.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую.

МАЗУРАШУ Г.Г. І тут згадували так само, це попутно, в продовження, про меценатство.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Георгій Георгійович!

МАЗУРАШУ Г.Г. У нас, правильно, закон був проголосований, є до Податкового і до Митного кодексу, пропозиції, найважливіші до Податкового.

МАЗУРАШУ Г.Г. Я би пропонував, до речі, щоб ми звернулися, ну за наслідками сьогоднішньої дискусії звернулися до того ж податкового комітету з проханням справді прискорити розгляд і підготовку того законопроекту до виходу в зал на друге читання, який є.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Георгій Георгійович, мене чути? Георгій Георгійович!

МАЗУРАШУ Г.Г. Але звернув увагу, що ...*(Не чути)* стосується лише фактично підтримки тих, які і так вкладають у спорт, тобто щоб вони не сплачували з тих коштів, нагадую ту ініціативу, які вони направляють на спорт, щоб вони не сплачували податок на прибуток з тих коштів.

Але це не про системність, це лише про тих, не карати їх додатково, які і так вкладають в спорт, а давати їм можливість не сплачувати податки з тієї суми, яку вони направляють, до 30 відсотків, в тому законопроекті є. А про системність — це є ще законопроект, який стосується...зменшення бази оподаткування.

І на попередньому нещодавньому спільному засіданні наших підкомітетів з Ольгою Валеріївною, на Волині, нам показали приклад Польщі і треба ще його довивчити, там ідеться про те, що 1 відсоток замість податків направляти на спорт.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Георгій Георгійович!

МАЗУРАШУ Г.Г. Ось це про системність і такі законодавчі ініціативи у нас теж є. Тому я би запропонував, щоб ми і звернулися і до податкового комітету з приводу розгляду і інших законодавчих ініціатив, які стосуються можливого залучення системного меценатських коштів у спорт.

І так само звернутися до того ж Комітету нацбезпеки, оборони і розвідки щодо розгляду законопроектів, які дозволяють вирішити питання бронювання тренерів, тому що такі законопроекти теж є і я декілька направив таких. Тобто якщо говорити про пропозиції, щоб ми звернулися швидше розглянути, із залученням нас як представників Комітету молоді і спорту.

Жан Венсанович, я точно вписався в запропонований вами регламент.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Ви абсолютно не вписалися.

МАЗУРАШУ Г.Г. І виступаю значно менше, ніж всі інші.

Дякую за те, що вислухали. І з надією на те, що нарешті ці ідеї, час яких настав, будуть реалізовані.

Дякую.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую, Георгій Георгійович!

Я вам скажу, що у вас феноменальна здатність... Чутно нас? Ні? Чутно?

МАЗУРАШУ Г.Г. Так, я чую.

БЕЛЕНЮК Ж.В. У вас феноменальна здатність продовжувати говорити, незважаючи на всі знаки і намагання вас зупинити. Це дуже, до речі, класна риса, яка допомагає. Ви не вписалися, на жаль, в регламент. От ви говорили 9 хвилин, а у нас 5. Нічого страшного, наступного разу будете мати на увазі.

У нас наступний виступаючий Губа Анатолій Васильович. Він присутній? Анатолій Васильович.

ГУБА А.В. Не чути просто, не чути.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Так, зараз чутно?

ГУБА А.В. Зараз чутно.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Все, супер. Анатолій Васильович, я тільки буду просити вас вкластися в регламент.

ГУБА А.В. Дякую, Жан Венсанович.

БЕЛЕНЮК Ж.В. В регламент вкластися прошу тільки, як і всі колеги, до 5 хвилин. Дякую.

ГУБА А.В. Шановні народні депутати, шановні колеги, потрібно відмітити, що розвиток фізичної культури і спорту в дитячо-юнацькому віці є, дійсно, важливим питанням. І воно відповідає якраз напрямам реалізації програми Президента України "Здорова нація".

Потрібно сказати, що це питання стосується безпосередньо і ювенальної злочинності, це питання і формування резерву Збройних Сил, всебічного розвитку особистості. Тобто можна говорити про те, що ми розглядаємо питання, по суті справи, національної безпеки України.

З приводу проведення дослідження, мені хотілося сказати, що є там певні моменти, які пов'язані з тим, що було заявлено, що потрібно дослідити було б правовий механізм. Але, коли ми почали аналізувати що конкретно було там досліджено, то правового механізму, на жаль, в повній мірі, я із Сергієм Олександровичем згоден, не побачили. Це дійсно дуже-дуже важливо.

По-друге, не побачили ми відмінності. Все-таки, якщо ми говоримо про ДЮСШ і про клуби, то це зовсім різні види, скажемо так, активності фізичної і спортивної. ДЮСШ – це позашкільні навчальні заклади, а клуби – це заклади спортивної інфраструктури. Тому тут потрібно, мабуть, теж буде розділяти.

Ще одне питання, хотів би звернути вашу увагу на те, що, коли ми говоримо взагалі про розвиток фізичної культури і спорту, про розвиток ДЮСШ клубів і так далі, давайте з вами враховувати, мабуть, і регіональність.

Справа в тому, що ми з Харкова і я можу сказати єдине у нас трошечки не таке відношення і трошечки не така ситуація, як на західній Україні. І це, до речі, підтверджує і прийом в заклади вищої освіти спортивного профілю. Тому що на заході, скажемо, це більший прийом, ми залишилися на тому ж рівні, трошечки надали, але з якими потугами це було зроблено. Тобто тут потрібно враховувати регіональність, те, що доведеться вкладати на відновлення, не на розвиток, а на відновлення структури спорту, спортивної інфраструктури.

При цьому, мені б хотілося, звернути увагу, коли ми будемо говорити взагалі, приймати якісь рішення з приводу розвитку спорту, звернути увагу на те, що, по-перше, ми маємо складну демографічну ситуацію. В нашому регіоні, це відтік кількості дітей, вони зменшуються, а не збільшуються. На західній Україні трошечки вони, скажемо так, збільшуються.

Далі. Потрібно подивитися на ті труднощі, які є безпосередньо, і виділити окремо програму, окремі питання для ДЮСШ і клубів, які знаходяться у прифронтових регіонах. Я маю на увазі, це і кадрові питання, і стан матеріальної бази.

Далі. Розташування об'єкта спортивної інфраструктури. Коли ми проводили дослідження ми не подивились, як вони впливають взагалі на активність, на активність занять спортом. Це дуже важливе питання, тому що таке дослідження проводилося і був такий фактор.

І, нарешті, ми говорили про територіальні громади, де дійсно це потрібно враховувати. З приводу самого дослідження. Да, є проблема фінансування, і тут можна говорити про те, що я повністю згоден з тим, що ми

виділяємо з вами державне фінансування, ми виділяємо з вами фінансування, скажімо так, комунальної власності я маю на увазі територій і громад. Так. Але потрібно сказати чи є фінансування недержавне. І тут потрібно сказати те, що в цих випадках потрібно звернути увагу на те, що, якщо не буде якоїсь користі для тих самих закладів, точніше для бізнесу, він не буде займатися спортом. І тут ми говоримо про меценатство, ми говоримо про спонсорство, ми говоримо про пряме фінансування або утримання.

Ось я можу сказати єдине, мені просто довелося у свій час бути в Сполучених Штатах, там навчатися, і там є дуже цікавий такий приклад, що є податкові пільги для тих самих, скажімо так, підприємців, які вкладають безпосередньо гроші в розвиток спорту.

Яким чином це придумати? Тут були якісь пропозиції, що це зменшення, скажімо, обсягу податкового, точніше розміру оподаткування, це може якісь інші пільги, це потрібно теж дивитися. Тобто потрібно вносити певні зміни в Податковий кодекс.

БЕЛЕНЮК Ж.В. 30 секунд.

ГУБА А.В. Ще одною складовою суттєвого дослідження є те, що, скажімо так, і що впливає на ефективність діяльності клубів і тих самих ДЮСШ. Ми теж дивилися, тут потрібно виділити проблему таку, що ми робимо для того, щоб покращити ті ж самі, скажімо так, кадри. Ми робимо певні кроки, я хотів би сказати от з колегами з Київського національного університету, вже була розроблена нова програма, яка безпосередньо стосується підготовки тренера – це новий стандарт. Тобто ми враховували те, що потрібно безпосередньо для того, щоб можна було розвиватися. У нас в карті...

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолій Васильович! Анатолій Васильович!

ГУБА А.В. ... *(Не чути)* фізичної культури, да, є програми...

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолій Васильович, чуто?

ГУБА А.В. ... магістрів, яка називається: "Тренер-дослідник"

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолій Васильович!

ГУБА А.В. Ми крім того зробили спеціальну лабораторію для діагностики стану спортсменів, причому як входящего, так і поточного. Без цього неможливо розвивати...

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолій Васильович!

ГУБА А.В. ..взагалі спорт і дивитися на те, що... які будуть результати.

Але мені хотілося б ще одну підняти проблему, скажімо так, ми теж провели певний такий моніторинг того, що цікавить, ну, скажімо так, директорів ДЮСШ нашого регіону і тут теж, скажімо так, та ж сама...

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолій Васильович!

ГУБА А.В. ... проблема, що відтік кадрів, що ДЮСШ не визнані критичною інфраструктурою і не мають права на бронювання тих самих, скажімо так, працівників. Зросла кількість жінок-тренерів до 60 відсотків.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолій Васильович!

ГУБА А.В. Це потрібно враховувати.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолій Васильович!

ГУБА А.В. Саме в певних соціальних...

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолій Васильович!

ГУБА А.В. Далі, крім того потрібно сказати, що от тут було питання, яке стосувалося безпосередньо, що тренером може бути людина яка займалася спортом. Ну, шановні колеги, давайте дивитися, що це...

_____. Вам чутно?

ГУБА А.В. Так, чутно, да.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Тому що я не можу, я, коли беру слово – ви продовжуєте говорити і мене не чутно, очевидно. Я не знаю чому так.

ГУБА А.В. Чути? Ні?

БЕЛЕНЮК Ж.В. Зараз мене чутно, ні?

ГУБА А.В. Да, да, да.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолій Васильович, дивіться, в нас регламент – 5 хвилин. І я, коли зупиняю час, ви чомусь і попередній доповідач чомусь не реагуєте на це, я не знаю.

ГУБА А.В. Ще одна проблема, прошу пробачення, трошечки я хотів сказати...

БЕЛЕНЮК Ж.В. Я розумію, але тут всі хочуть сказати.

ГУБА А.В. Скажімо так...

БЕЛЕНЮК Ж.В. Я перепрошую.

ГУБА А.В. ...займалися люди, які не мають спеціальної фахової освіти.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Я перепрошую, Анатолій Васильович.

ГУБА А.В. ... те, що стосується безпосередньо навчальних закладів ...
(Не чути)

Шановні колеги, тут потрібно говорити про те, щоб ми ... (Не чути) про розвиток взагалі спорту, в тому числі... Чути, Жан Венсанович?

БЕЛЕНЮК Ж.В. Я вас чую, просто час за регламентом вже вичерпано. За регламентом – 5 хвилин. І я чомусь, коли намагаюсь зупинити вас, ви не зупиняєтесь, ви продовжуєте говорити.

ГУБА А.В. Чуєте? Шановні колеги!

БЕЛЕНЮК Ж.В. Вас чутно. Ви чуєте?

ГУБА А.В. Чутно, так?

БЕЛЕНЮК Ж.В. Почекайте!

ГУБА А.В. Я ще хотів би одну проблему підняти, Жане Венсановичу, це 2 хвилини, про студентський спорт. Ви розумієте, справа в тому, що якщо ми розвиваємо клубний, скажемо так, рух, то потрібно мабуть таки говорити і про те, що потрібно підтримувати безпосередньо ті ж самі клуби, які є у вузах. Для

цього потрібна мабуть таки регіональна або якась комплексна програма, де можна було б залучати кошти і державні, і, скажемо, кошти територій громад, тобто комунальні, і навчальних закладів.

Дякую за увагу. Всього-всього найкращого.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Анатолію Васильовичу, зараз чути вам?

ГУБА А.В. Так. Так.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Я не розумію, що відбувається, тому що коли я намагаюся зупинити доповідь того чи іншого спікера, вони продовжують говорити. Тому в нас в регламенті буде впроваджена інша система. У нас є час – 4 хвилини. Після 4-х хвилин ми вимикаємо доповідачу його мікрофон. Тому...

ГУБА А.В. Не чути зараз теж. Пропадаєте.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Алло! Зараз чути? Чути зараз? Ні?

ГУБА А.В. Зараз так. Зараз так.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дивіться, через те, що у нас певні проблеми з системою, тому що коли я намагаюсь зупинити кожного доповідача, таке відчуття, що ніхто не чує, що я кажу, що час вичерпаний згідно регламенту.

Тому ми зараз надаємо наступному доповідачу. Вам дякую за вашу доповідь. Наступний доповідач буде доповідати протягом 4-х хвилин. Якщо він не буде реагувати на слова про зупинку доповіді за плином цих 4-х хвилин, ми просто вимикаємо мікрофон і передаємо слово наступному доповідачу, тому що я не знаю, як боротися з цією історією. Ми не можемо ніяким чином

зупинити людину, яка говорить. Зараз працюють. А коли хтось говорить, ми не можемо втрутитись в цю розмову, в цей процес.

Тому зараз наступний доповідач Волков Олег Ігорович – президент федерації стрільби України. Я передаю слово Олегу Ігоровичу, якщо він є тут. Якщо буде зручніше, то нехай люди вмикають в себе на телефоні секундомір, для того щоб розуміти, скільки часу для доповіді в них залишилося. Після 4 хвилин ми вимикаємо мікрофон доповідачу.

Олег Ігорович присутній, ні? Напевно, його немає. Є він там в системі? Немає. Окей.

Тоді Олександр Петрович Мендусь – наступний виступаючий. Присутній?

МЕНДУСЬ О.П. Так. Добрий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Петрович, вам слово, 4 хвилини регламент. Сподіваюсь, що у нас не виникне ніяких питань. Дякую.

МЕНДУСЬ О.П. Сподіваюсь, що я буду дуже по суті спілкуватись. По-перше, респект комітету, всім, хто долучився, партнерам, до такого опитування. Я вважаю, що наш Закон про фізичну культуру давно потребує експертного дослідження на предмет виконання його основних статей. Тому можна вважати, що це як початок такої експертної думки.

Безумовно, в нашому законі у багатьох статтях є відповіді на ті питання, які ми зараз піднімаємо. Питання ще і в тому, як ці статті закону виконуються. Наприклад, стаття 4, яка говорить про основні засади державної політики в галузі фізичної культури, один із пунктів також передбачає дотримання стандартів фізичної культури і спорту органами виконавчої влади, тобто це уже відповідь. Якщо б у нас були такі стандарти, це уже відповідь на те, що стандарти можуть зобов'язати органи місцевої виконавчої влади і

представницької виконувати певний перелік завдань по розвитку галузі в кожній території.

Тому саме така експертиза, на мій погляд, може забезпечити майбутнє нашої галузі і виправлення тих недоліків, які, можливо, така експертна оцінка виявить.

Я хотів би зупинитись на майбутньому. Перше – це пропоную продовжити таке комплексне дослідження. Чи це буде під головуванням комітету, чи це буде разом з якоюсь групою. І от на новому етапі, де була б дана дія закону із залученням незалежних аналітичних центрів, науковців та представників всіх, або обраних, спортивних суб'єктів в галузі, які можуть до цього долучитись. І хай би це дослідження було правовим, бо зараз те, що ми слухаємо, може, воно в більшій мірі являється соціологічним. Це дуже правильно, але, разом з тим, є ж певні умови досліджень і експертної оцінки. Тому я пропоную ще раз, щоб все-таки продовжити такі дослідження.

Крім того, я маю цілий ряд пропозицій до комітету. Я думаю, що не потрібно всі зачитувати. Всі вони пов'язані в організацію продовження такого дослідження, експертизи статей нашого закону. І я думаю, що така експертиза, такі обговорення будуть давати нам можливість готувати нашу галузь до поствійськового періоду, де держава має бути соціально справедливою. І, маючи такого сусіда, ми маємо розуміти, працівники галузі, що ми маємо максимум зробити для того, щоб у нас була сильна, загартована молодь і патріотично налаштована нація.

Тому дякую вам за увагу. І, з вашого дозволу, свої пропозиції я надішлю у письмовому вигляді у секретаріат. Ще раз дякую за такі слухання.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую, Олександр Петрович. Окремо дякую за витримання регламенту.

Наступний доповідач Гарцула Тарас Володимирович – президент громадської організації "Федерація санного спорту України". Присутній?

ГАРЦУЛА Т.В. Присутній.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Вам слово.

ГАРЦУЛА Т.В. Доброго дня, колеги!

Дякую за слово, що надали. Буду коротко. Маю все-таки з цього питання, от ми і я в більшості базуємося це Західна Україна, Львів. І у нас є вид спорту – санний спорт.

У нас іде співпраця, запрошують різні клуби: Німеччина, Польща, Австрія. І ми туди не можемо виїжджати, оскільки на дітей не можна використовувати кошти з місцевих бюджетів на спортивну роботу за кордоном. От дозволити цей пункт "використання коштів", щоб можна було з клубом виїжджати. У мене все. Бо питання, заборонено за місцеві кошти відправляти дітей за кордон, у відрядження.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Да, зараз заступник міністра профільний прокоментує.

ТИМОФЄЄВ С.О. Ви знаєте, дуже слушна думка з одного боку. А з іншого боку давайте тверезо дивитися на речі, що в багатьох загально освітніх школах простого інвентарю на сьогоднішній день немає. І якщо ми дамо можливість виїжджати за кордон – це дискусійне питання. Якщо ми дамо можливість виїжджати за кордон представникам дитячих саме юнацьких спортивних клубів, які сьогодні і так тренуються на теренах України, чи не буде це величезне навантаження саме на місцеві бюджети. Дякую за розуміння. Це дискусія.

ГАРЦУЛА Т.В. Добренько. Тоді коментар. В нас в Україні немає ні однієї санно-бобслейної траси, як можливо розвивати цей вид спорту правильно. А це на олімпійському подіумі на цьому треку розігрується 12

нагород олімпійських. Це санний спорт, бобслей і скелетон. Наприклад, ні одної бази в нас немає.

ТИМОФЄЄВ С.О. Дивіться, я тут з вами згоден. В нас саме в центрах олімпійської підготовки передбачена така можливість, але в дитячо-юнацьких спортивних школах чи в спортивних клубах, знаєте, не знаю, тут треба зробити громадське обговорення, поспілкуватися, тому що станом на сьогодні ми дивимося звіт 5-ФК і в багатьох дитячо-юнацьких спортивних шкіл не вистачає на спортивну роботу, щоб відрядити на чемпіонат області. А ми зараз кажемо про закордонні поїздки. Не знаю, давайте будемо радитися.

ГАРЦУЛА Т.В. Дякую.

Просто сьогодні з таким самим листом до мене звернувся профільний коледж спорту львівський надати їм можливість забезпечення тренувальних спусків, бо вони можуть виїжджати лише тільки на змагальну діяльність, а тренувальну діяльність ми не маємо також де проводити. Вони не мають. І воно стає проблемою в розвитку.

Дякую. Дякую, що почули.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую, Тарас Володимирович.

Так, наступна доповідь. Омельчук Наталія Вікторівна – голова громадської організації "Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство "Україна". Наталія Вікторівна присутня?

ОМЕЛЬЧУК Н.В. Доброго дня, шановний Жан Венсанович. Чутно? Доброго дня, шановний Жан Венсанович, шановні депутати, члени комітету, колеги. Хочу подякувати комітету Верховної Ради за розгляд такого важливого питання на комітеті Верховної Ради.

І так склалося, що починаючи десь з 1960 року фізкультурно-спортивні товариства були одним із основних суб'єктів фізичної культури і спорту, які

відповідно до законодавчої бази створювали дитячо-юнацькі спортивні школи. Так, вже до 2000 року було створено в Україні близько 1 тисячі 800 спортивних шкіл, з них 70 відсотків створені безпосередньо фізкультурно-спортивними товариствами, і 500 з них це створили ВФСТ "Україна".

Яка результативність роботи цих суб'єктів? Це я скажу зараз кілька слів по Всеукраїнському фізкультурно-спортивному товариству "Україна". Понад 220 призерів та переможців Олімпійських ігор, тисячі призерів та переможців чемпіонатів світу Європи, щорічна підготовка великої кількості майстрів спорту, майстрів спорту міжнародного класу – до 500, кожний рік до 1 тисячі 800 спортсменів входили до збірних команд України. Але це одна лише функція така дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Це не лише підготовка спортивного резерву, а також це важлива соціальна функція, це і оздоровлення дітей, відновлення їх ... *(нерозбірливо)* це завжди була, не було достатньої кількості ... *(нерозбірливо)* сімей, дітей-сиріт, дітей з неблагополучних сімей, які були неспроможними в ті часи нести додаткове фінансове навантаження за оплату занять у платних секціях та спортивних клубах приватних.

У часи воєнного стану як ніколи ця проблема є дуже суттєвою. Велика кількість дітей на сьогодні є в статусі переміщених осіб, це такі області як Донецька, ми знаємо, Луганська, де наші школи безпосередньо зараз, відділення діють по всіх куточках нашої країни, де можна ще більш-менш, ну де можна проводити ці заняття. Це діти, які ... *(нерозбірливо)* діти, які мають батьків-інвалідів цієї війни. Це велика соціальна сторона цього питання.

І ДЮСШ повинні залишатися, так як є, основними базами суб'єктами фізичної культури і спорту щодо підготовки спортивного резерву країни, і саме цей суб'єкт фізичної культури і спорту як базовий повинен мати окремо цільову державну програму розвитку і підтримки дитячого спорту, я вважаю.

Ви знаєте, зараз розробляється нова Державна програма розвитку фізичної культури і спорту, яка буде діяти з 2026 року, і ... *(нерозбірливо)* ввійти основні такі базові питання підтримки розвитку дитячо-юнацьких спортивних шкіл, безпосередньо збереження мережі в умовах цих нових

викликів воєнного стану. Але я наголошую на тому, що у нас повинна бути окрема державна програма розвитку підтримки дитячо-юнацького спорту, дитячо-юнацьких спортивних шкіл як базова підготовка спортивного резерву, особливо стосується олімпійських видів спорту, в яку ввійдуть основні виклики нашого часу.

Щодо спортивних клубів. Спортивні клуби мають обов'язково бути стовідсотково і їх діяльність дуже важлива, важливо як суб'єктів, які будуть діяти в підтримку діяльності дитячо-юнацьких-спортивних шкіл і доповнювати роботою один одного, будуть створені як для залучення масово дітей до занять, може, навіть з неолімпійських видів спорту. І те, що я казала про державну програму цільову, якби ми створили, прямо винесли питання про створення окремої державної програми розвитку підтримки дитячого спорту, ця програма увійшла б безпосередньо на регіональні... була б регіональна, створення регіональної програми і була б, напевно... *(нерозбірливо)* обласних адміністрацій і безпосередньо управлінь щодо розвитку дитячо-юнацького спорту і щодо підготовки спортивного резерву.

Я хочу сказати буквально кілька слів, що з 2012 року ми втратили понад 500 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, особливо велика кількість їх була оптимізована, коли були школи-товариства, велика кількість переданих в 15-му році в зв'язку з закриттям Фонду соціального страхування, на місцеві бюджети. Велика кількість було оптимізовано та закрито цих шкіл і втратила ми велику кількість дітей. Тому якщо ми винесемо, от за скільки років діяльності, ну я не знаю, були кращі часи, так, не воєнні часи, були кращі, але якось не говорили про цю окрему державну програму підтримки. А сьогодні, коли воєнний час, коли ми маємо великі виклики, наша держава має і те, що діти від'їжджають, що зруйнована велика кількість безпосередньо спортивних споруд, то може ця програма пішла б і під патронатом Президента. Давайте разом всі подумаємо. Дуже вам дякую.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую, Наталіє Вікторівно.

ОМЕЛЬЧУК Н.В. Жан Венсанович, я хочу сказати, що перший заступник голови Комітету Верховної Ради молоді і спорту, саме ви також вихованець спортивної школи фізкультури спортивного товариства "Україна". Дякую вам, що прославляєте нашу державу, представляєте товариство і робите великий такий вклад. Дякую.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Це справді для мене честь. Дякую вам за вашу доповідь.

Шановні колеги, щиро дякую всім учасникам слухань за активну участь, змістовні доповіді та практичні пропозиції. Сьогоднішнє обговорення вкотре підтвердило, що розвиток дитячого та дитячо-юнацького спорту це не лише питання здоров'я нації, а й стратегічна інвестиція в майбутнє України.

Комітет цінує позицію представників органів державної влади, місцевого самоврядування, спортивних федерацій, фізкультурно-спортивних товариств, закладів вищої освіти, тренерської спільноти.

Ми вдячні за конкретні пропозиції щодо вдосконалення законодавства, фінансування, підготовки кадрів, інфраструктури та забезпечення рівного доступу дітей до занять спортом. Комітет відкритий до подальшого діалогу і готовий враховувати всі конструктивні пропозиції, що прозвучали сьогодні при доопрацюванні проекту рекомендацій.

Прошу учасників, які мають додаткові зауваження чи ідеї, надати їх до секретаріату комітету до 23 жовтня цього року. Проект рекомендацій, як і зазначалось, розміщено на сайті комітету. Після опрацювання всіх пропозицій їх буде затверджено рішенням комітету.

Висловлюю щирю вдячність кожному з вас за небайдужість, фахову позицію та спільне прагнення зробити український спорт сильнішим, а дітей здоровішими і щасливішими.

Дякую за плідну роботу і сподіваюся на подальшу ефективну співпрацю. На все добре і слава Україні! Дякую всім.

